

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 3. maja 2006 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o kmetijstvu, ki obsega:

- Zakon o kmetijstvu - ZKme (Uradni list RS, št. 54/00 z dne 16.6.2000),
- Zakon o državni upravi - ZDU-1 (Uradni list RS, št. 52/02 z dne 14.6.2002),
- Zakon o spremembah, dopolnitvah in razveljavitvi določenih zakonov na področju kmetijstva in gozdarstva - ZdZPKG (Uradni list RS, št. 45/04 z dne 29.4.2004) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu - ZKme-A (Uradni list RS, št. 20/06 z dne 24.2.2006).

Številka: 322-01/00-7/12
Ljubljana, dne 3. maja 2006
EPA 719-IV

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
France Cukjati, dr.med.

ZAKON O KMETIJSTVU

URADNO PREČIŠČENO BESEDILO (ZKme-UPB1)

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa cilje kmetijske politike, načrtovanje razvoja kmetijstva in podeželja, ukrepe kmetijske politike, kakovost in označevanje kmetijskih pridelkov oziroma živil, promet s kmetijskimi pridelki oziroma živili, javne službe, zbirke podatkov in informiranje na področju kmetijstva, postopke in organe za izvedbo zakona, raziskovalno delo, izobraževanje in razvojno-strokovne naloge ter inšpekcijski nadzor.

Ta zakon ureja tudi način uveljavljanja in izvajanja skupne kmetijske politike ter politike razvoja podeželja v skladu s predpisi Evropske unije.

2. člen (cilji kmetijske politike)

Za uresničevanje gospodarske, prostorske, ekološke in socialne vloge kmetijstva ter njegovega sonaravnega razvoja so cilji kmetijske politike v Republiki Sloveniji:

- stabilna pridelava kakovostne in čim cenejše hrane ter zagotavljanje prehranske varnosti;
- ohranjanje poseljenosti podeželja in krajine;
- varstvo kmetijskih zemljišč pred onesnaženjem in nesmotrno rabo;
- trajno povečevanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva;
- zagotavljanje primerne dohodkovne ravni kmetijskim gospodarstvom;
- uresničevanje načel varstva okolja in ohranjanja narave.

3. člen (pomen izrazov)

Uporabljeni izrazi v tem zakonu imajo naslednji pomen:

1. kmetijska dejavnost je gospodarska panoga, ki obsega pridelovanje kmetijskih rastlin oziroma živinorejo ter storitve za rastlinsko pridelavo oziroma živinorejo, razen veterinarskih storitev in obsega dejavnosti, ki so v predpisih o standardni klasifikaciji dejavnosti navedene pod "01.1 Pridelovanje kmetijskih rastlin", "01.2 Živinoreja", "01.3 Mešano kmetijstvo" in "01.4 Storitve za rastlinsko pridelavo in živinorejo, razen veterinarskih storitev";
2. kmetijsko gospodarstvo je organizacijsko in poslovno zaokrožena gospodarska celota, ki obsega eno ali več proizvodnih enot, se ukvarja s kmetijsko oziroma gozdarsko dejavnostjo, ima enotno vodstvo, naslov oziroma sedež, ime oziroma firmo in je organizirano v eni od naslednjih oblik:
  - pravna oseba;
  - samostojni podjetnik posameznik;
  - kmetija, ki ni pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, pri čemer se za kmetijo šteje tudi čebelar, ki ni samostojni podjetnik posameznik;
  - društvo, kadar opravlja kmetijsko dejavnost v skladu s predpisi, ki urejajo delovanje društev;

- izobraževalna ustanova, ki se ukvarja tudi s kmetijsko dejavnostjo;
  - agrarna ali pašna skupnost;
3. kmetijski pridelki so živinorejski in rastlinski pridelki ter proizvodi prve stopnje predelave teh pridelkov;
  4. živilo pomeni živilo živalskega izvora ali živilo rastlinskega izvora in je vse, kar ljudje uporabljajo za prehranske namene, v nepredelani, polpredelani ali predelani obliki, vključno s pitno vodo. Za živila se ne štejejo tobak, zdravila in psihotropne substance;
  5. živilo živalskega izvora so sestavni deli živalskega telesa, od živali pridobljeni proizvodi ter izdelki, ki jih ljudje uporabljajo za prehranske namene v nepredelani, obdelani ali predelani obliki;
  6. živilo rastlinskega izvora je živilo, pridelano ali proizvedeno iz kmetijskih rastlin;
  7. proizvodna enota je lokacijsko opredeljena gospodarska enota, na kateri se opravlja kmetijska dejavnost, in za katero se zahteva vpis v obvezne zbirke podatkov;
  8. nosilec kmetijskega gospodarstva je fizična ali pravna oseba, ki je pooblaščenca oziroma upravičenca, da za kmetijsko gospodarstvo vložijo zahtevek za pridobitev sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike, oziroma sodeluje v izvajanju ukrepov kmetijske politike;
  9. člani kmetije so poslovno sposobne fizične osebe, ki prebivajo oziroma delajo na kmetiji in niso najeta delovna sila;
  10. upravičenci za pridobitev sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike so kmetijska gospodarstva, ki opravljajo kmetijsko dejavnost v lastnem imenu in za lasten račun.

3.a člen
(podzakonski predpisi)

Za izvajanje tega zakona in predpisov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) izdaja minister podzakonske predpise, ki urejajo kmetijstvo.

I.A POSEBNA UREDITEV UPRAVNEGA POSTOPKA

3.b člen
(umik zahtevka)

Če stranka, v postopku uveljavljanja sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike, umakne katerega od že vloženih zahtevkov iz zbirne vloge pred potekom roka za oddajo vloge, se sklep o ustavitvi postopka glede tega zahtevka izda hkrati z odločbo o drugih zahtevkih.

3.c člen
(rok za odločbo)

Rok, v katerem mora pristojni organ izdati odločbo na prvi stopnji, začne teči od dneva, ko so v skladu s predpisi Evropske unije ugotovljena vsa dejstva in izvedene predpisane kontrole.

3.č člen
(rok za odpravo pomanjkljivosti)

Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, mora pristojni organ v roku treh mesecev od poteka roka za vložitev zahtevka zahtevati, da se pomanjkljivosti odpravijo.

3.d člen
(poziv)

Pristojni organ lahko stranko pred pisnim pozivom za dopolnitev vloge opozori na pomanjkljivosti po telefonu ali na drug primeren način, če to pripomore k lažjemu uresničevanju pravic strank.

Če stranka kljub opozorilu iz prejšnjega odstavka ne odpravi pomanjkljivosti, pristojni organ pisno pozove stranko po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

3.e člen
(izvršljivost odločbe)

Pritožba zoper odločbo, ki se nanaša na izplačilo sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike, ne zadrži njene izvršitve.

3.f člen
(odprava odločbe po nadzorstveni pravici)

Organ, pristojen za nadzor, lahko po nadzorstveni pravici odpravi odločbo pod pogoji, v roku in iz razlogov, določenih v predpisu Evropske unije, ki določa obveznost vračila strankam, kadar jim je bilo z odločbo odobrenih preveč sredstev.

Če predpis Evropske unije roka iz prejšnjega odstavka drugače ne določa, lahko pristojni organ odločbo odpravi v petih letih od vročitve odločbe.

3.g člen
(obnova postopka)

Postopek, ki je končan z odločbo, zoper katero v upravnem postopku ni rednega pravnega sredstva, se v primeru ugotovitve, da je bila izdana za stranko ugodna odločba na podlagi njenih neresničnih navedb, obnovi v roku petih let od dokončnosti odločbe.

3.h člen
(poračunavanje in vračila neupravičeno izplačanih sredstev)

Sredstva, ki jih mora stranka na podlagi izvršljive odločbe vrniti, lahko agencija ali ministrstvo poračuna s sredstvi, ki stranki še niso bila izplačana, in sicer iz kateregakoli ukrepa kmetijske politike, če predpisi Evropske unije ne določajo drugače, sicer mora ministrstvo ali agencija takoj zahtevati vračilo v proračun.

II. NAČRTOVANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN PODEŽELJA

4. člen
(nacionalni program)

Nacionalni program razvoja kmetijstva in podeželja (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program) opredeljuje zlasti analizo stanja, srednjeročne razvojne cilje kmetijske politike, ukrepe, programe in druge aktivnosti za uresničevanje ciljev, oceno pričakovanih učinkov in potrebnih javnih finančnih sredstev za izvajanje kmetijske politike.

Nacionalni program sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor) na predlog Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada), za obdobje najmanj štirih in največ sedmih let.

5. člen
(akti vlade)

Vlada sprejme v skladu z nacionalnim programom sprejme uredbe o ukrepih kmetijske politike, ki določajo:

- ureditev kmetijskih trgov, s katero se podrobneje opredeli izvajanje tržno-cenovne politike;
- programe kmetijske strukturne politike in kmetijske politike razvoja podeželja (v nadaljnjem besedilu: kmetijska strukturna politika), s katerimi se podrobneje opredeli izvajanje kmetijske strukturne politike.

6. člen
(ureditev kmetijskih trgov)

Z ureditvijo kmetijskih trgov vlada določi zlasti:

- vrste ukrepov kmetijske tržno-cenovne politike po posameznih kmetijskih pridelkih in živilih;
- pogoje, kriterije in postopke za uvedbo in izvajanje posameznega ukrepa;
- upravičence in načine uveljavljanja ukrepov;
- način nadzora nad izvajanjem ukrepov kmetijske tržno-cenovne politike.

7. člen
(programi kmetijske strukturne politike)

S posameznimi programi kmetijske strukturne politike vlada določi:

- pogoje, kriterije in postopke za uvedbo in izvajanje posameznega ukrepa kmetijske strukturne politike;
- finančni načrt za posamezen ukrep kmetijske strukturne politike;
- način nadzora nad izvajanjem ukrepov kmetijske strukturne politike;
- postopke za spremljanje in vrednotenje programov kmetijske strukturne politike.

8. člen
(odrejanje ukrepov)

Če ni določeno drugače odredi, posamezne ukrepe kmetijske strukturne politike na podlagi aktov iz druge alineje 5. člena tega zakona minister, pristojen za kmetijstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: minister).

Ukrepe kmetijske tržno-cenovne politike odredi vlada, na podlagi predloga ministra, v soglasju z ministrom, pristojnim za trg.

9. člen
(poročilo o izvajanju nacionalnega programa)

Vlada najmanj enkrat letno obravnava poročilo o izvajanju nacionalnega programa, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), ter po potrebi sprejme ustrezne dopolnitve oziroma spremembe aktov iz 5. člena tega zakona.

III. UKREPI KMETIJSKE POLITIKE

1. Skupne določbe

10. člen (načela ukrepov)

Ukrepi kmetijske politike morajo biti med seboj skladni in se izvajajo po načelu enakopravnosti.

11. člen (sonaravna kmetijska dejavnost)

Ukrepi kmetijske politike morajo biti usmerjeni predvsem v spodbujanje sonaravne kmetijske dejavnosti.

S sonaravno kmetijsko dejavnostjo se vzdržuje različnost živalskih in rastlinskih vrst in ohranja tla ter njihovo rodovitnost ob varovanju naravnih pogojev za življenje v tleh, vodi in zraku.

12. člen (financiranje)

Ukrepi kmetijske politike se financirajo iz:

- proračuna Republike Slovenije;
- z zakonom določenih virov proračunskega sklada za razvoj kmetijstva (v nadaljnjem besedilu: sklad za razvoj kmetijstva);
- namenskih dotacij;
- drugih virov.

13. člen (upravičenci)

Upravičenci do sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: sredstva) so kmetijska gospodarstva in druge fizične ter pravne osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost v skladu z načeli dobre kmetijske prakse oziroma opravljajo živilsko ali trgovinsko dejavnost oziroma storitve za kmetijsko dejavnost, na ozemlju Republike Slovenije ter izpolnjujejo predpisane pogoje (v nadaljnjem besedilu: upravičenci).

Za kmetijsko gospodarstvo lahko vlaga zahtevke za pridobitev sredstev samo ena fizična ali pravna oseba, ki je za to pooblaščenca (v nadaljnjem besedilu: nosilec kmetijskega gospodarstva), v primerih in pod pogoji, določenimi z akti iz 5. člena tega zakona.

Upravičenci ne smejo posredovati neresničnih podatkov z namenom pridobitve sredstev po tem zakonu.

Sredstva morajo upravičenci uporabljati v skladu z namenom, za katerega so jih pridobili.

Sredstva za posamezen ukrep, ki jih je upravičenec pridobil nezakonito oziroma porabil nenamensko, mora vrniti skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

V primerih iz prejšnjega odstavka upravičenec ne more pridobiti sredstev za dobo dveh let, od dokončne odločbe kmetijskega inšpektorja.

14. člen (hramba dokumentacije)

Upravičenci, ki so pridobili sredstva, morajo dokumentacijo, ki je bila podlaga za pridobitev sredstev, hraniti še štiri leta od dneva pridobitve sredstev.

2. Ukrepi kmetijske tržno-cenovne politike

15. člen (vloga in pristojnost)

Ukrepi kmetijske tržno-cenovne politike imajo neposreden vpliv na trg kmetijskih pridelkov in živil in so usmerjeni predvsem v zagotavljanje stabilnih in za uresničevanje ciljev kmetijske politike primernih prihodkov kmetijskim pridelovalcem.

V interesu enotnosti trga in enakopravnega konkurenčnega položaja vseh pridelovalcev se ukrepi kmetijske tržno-cenovne politike uveljavljajo na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Izvajanje ukrepov kmetijske tržno-cenovne politike je zato v izključni pristojnosti državnih organov Republike Slovenije.

16. člen (določitev cen)

Za posamezne kmetijske pridelke in živila se lahko določijo:

- ciljna cena, ki izraža željeno raven cene kmetijskega pridelka oziroma živila;
- bazna cena oziroma intervencijska cena, ki je podlaga za odreditev določenega ukrepa kmetijske tržno-cenovne politike;
- minimalna cena, ki jo mora predelovalec zagotoviti kmetijskemu pridelovalcu pri odkupu določenega kmetijskega pridelka v okviru tržne ureditve.

17. člen
(neposredna plačila)

Neposredna plačila se lahko uvedejo, kadar raven cen kmetijskih pridelkov oziroma živil ne omogoča doseganja primerne dohodkovne ravni.

Neposredna plačila se lahko izplačajo na hektar zemljišča, enoto kmetijskega pridelka ali živali.

Neposredna plačila se lahko ob pogojih, ki jih določajo posebni predpisi, izplačajo tudi predelovalcem kmetijskih pridelkov.

18. člen
(intervencijski ukrepi na domačem trgu)

Intervencijski ukrepi na domačem trgu so namenjeni stabiliziranju trgov kmetijskih pridelkov oziroma živil in se lahko uvedejo kadar nastane neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem na domačem trgu kmetijskih pridelkov oziroma živil. Izvajajo se lahko v obliki:

- intervencijskega nakupa in prodaje;
- podpore skladiščenju;
- umika s trga.

19. člen
(ukrepi za pospeševanje prodaje in porabe)

Ukrepi za pospeševanje prodaje in porabe kmetijskih pridelkov oziroma živil so:

- podpore promociji in trženju kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- podpore za pripravo kmetijskih pridelkov oziroma živil za zunanji trg;
- subvencioniranje porabe.

Za izvajanje ukrepov iz prejšnjega odstavka se lahko s posebnim zakonom predpišejo dajatve na enoto določenega kmetijskega pridelka oziroma živila.

Dajatve iz prejšnjega odstavka so vir financiranja sklada za razvoj kmetijstva iz 100. člena tega zakona.

20. člen
(ukrepi za omejevanje pridelave oziroma proizvodnje)

Ukrepi za omejevanje pridelave oziroma proizvodnje posameznih kmetijskih pridelkov oziroma živil so:

- določitev obsega pridelave oziroma proizvodnje (kvote);
- dajatve za kmetijsko pridelavo, ki presega predpisan obseg, lahko pa tudi za proizvodnjo določenega kmetijskega pridelka oziroma živila v okviru predpisanega obsega.

Sredstva iz naslova dajatev iz prejšnjega odstavka se stekajo v sklad za razvoj kmetijstva in se uporabijo za izvajanje ukrepov za pospeševanje prodaje in porabe.

21. člen
(uvozna in izvozna dovoljenja)

Uvoz in izvoz kmetijskih pridelkov oziroma živil sta lahko pogojena z uvoznimi ali izvoznimi dovoljenji.

22. člen
(prenehal veljati)

23. člen
(prenehal veljati)

24. člen
(zaščitni ukrepi)

Če je zaradi uvoza ali izvoza kmetijskih pridelkov oziroma živil prišlo ali grozi, da bo prišlo do resnih motenj na trgu s kmetijskimi pridelki oziroma živali, kar lahko ogrozi zastavljene cilje kmetijske politike, lahko vlada, upoštevajoč omejitve

iz mednarodnih pogodb, ki jih je uveljavila Republika Slovenija, v zunanjetrgovinskem prometu kmetijskih pridelkov oziroma živil uvede zaščitne ukrepe. Ti ukrepi veljajo, dokler ogroženost trga ne preneha.

25. člen
(varščine)

Varščine se lahko uvedejo kot finančna jamstva za izpolnitev določene obveznosti, povezane z ukrepi kmetijske tržno-cenovne politike. Če je obveznost, zaradi katere je bila dana varščina, izpolnjena, se varščina povrne, sicer se vplača v proračun Republike Slovenije.

26. člen
(pooblastila carinskih organov)

Carinski organi v skladu s predpisi izvajajo kontrolo, ki je potrebna za izvajanje določb 21. in 24. člena tega zakona ter kontrolo za izvajanje 25. člena tega zakona, v primeru uvoza oziroma izvoza kmetijskih pridelkov oziroma živil.

3. Ukrepi kmetijske strukturne politike

27. člen
(vloga)

Ukrepi kmetijske strukturne politike so usmerjeni k povečanju učinkovitosti in konkurenčnosti pridelave ter predelave kmetijskih pridelkov oziroma živil, okolju prijazni kmetijski dejavnosti in ohranjanju poseljenosti podeželja ter krajine, ob upoštevanju okoljske in naravovarstvene sprejemljivosti.

Ukrepi kmetijske strukturne politike podpirajo razvoj podeželja na ravni individualnih ali teritorialno zaključenih projektov in programov, v katere se vključujejo posamezni upravičenci ali skupine upravičencev in se smiselno dopolnjujejo z regionalnimi in skupnimi razvojnimi programi.

Ukrepi kmetijske strukturne politike so tudi podpore kmetijski dejavnosti in z njo povezanim dejavnostim na podeželju ter podpore za izboljšanje pogojev bivanja in dela prebivalcev na teh območjih z namenom ohranitve poseljenosti in krajine ter varovanju naravnih in drugih vrednot na teh območjih.

28. člen
(ukrepi kmetijske strukturne politike)

Ukrepi kmetijske strukturne politike so praviloma podpore kmetijski dejavnosti, namenjene zlasti:

- območjem z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost;
- okolju prijazni kmetijski dejavnosti;
- naložbam v kmetijska gospodarstva;
- mladim kmetom in zgodnjemu upokojevanju kmetov;
- dopolnilnemu usposabljanju za delo v kmetijski dejavnosti in gozdarstvu;
- naložbam v predelavo kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- razvoju podeželja.

29. člen
(območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost)

Podpore kmetijski dejavnosti na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost so namenjene ohranjanju kmetijske dejavnosti oziroma rabi kmetijskih zemljišč na teh območjih.

Podpore iz prejšnjega odstavka imajo obliko izravnalnih plačil, praviloma na hektar kmetijske površine in se razlikujejo glede na naravne in druge omejitvene dejavnike.

Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost so:

1. hribovska in gorska območja - območja z znatno omejeno možnostjo rabe zemljišč in znatno višjimi pridelovalnimi stroški zaradi težjih naravnih razmer (nagib, nadmorska višina);
2. druga območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost - zaokrožena pridelovalna območja, za katera sta značilni:
  - slabša rodovitnost zemljišč, ki je ni mogoče izboljšati brez nesorazmerno velikih stroškov in
  - slabša demografska struktura;
3. območja s posebnimi naravnimi omejitvami (območja pogostih poplav, močvirij, močne burje, barja ipd.), kjer je ohranjanje kmetijske dejavnosti potrebno za okolju prijazen razvoj podeželja in ohranitev krajine.

Podrobnejšo opredelitev kriterijev in postopek za razvrstitev v posamezno območje predpiše vlada. Seznam območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost po predhodnem mnenju ministra, pristojnega za razvoj, objavi minister.

30. člen
(podpore okolju prijazni kmetijski dejavnosti)

Podpore okolju prijazni kmetijski dejavnosti so namenjene:

- spodbujanju takšne rabe kmetijskih zemljišč, ki prispeva k ohranjanju in izboljšanju naravnih virov, virov pitne vode, krajine in biotske raznovrstnosti;
- zagotavljanju biotske raznovrstnosti v kmetijstvu;
- ohranjanju in spodbujanju okolju prijaznih tehnologij v kmetijski dejavnosti;
- ohranjanju okoljsko občutljivih območij ter preprečevanju zaraščanja kmetijskih zemljišč;
- ohranjanje kulturne dediščine in naravnih vrednot, povezanih s kmetijsko dejavnostjo.

Podpore okolju prijazni kmetijski dejavnosti se izplačujejo v obliki neposrednih plačil na hektar površine oziroma na žival.

Biotska raznovrstnost v kmetijstvu pomeni raznovrstnost živih organizmov, ki se uporabljajo v kmetijstvu ali so zanj potencialno zanimivi (kmetijske rastline, rejne živali, mikroorganizmi). Ti organizmi so pod posebnim varstvom države.

Avtohtone kmetijske rastline in rejne živali je prepovedano iztrebljati.

Za ohranjanje avtohtonih sort kmetijskih rastlin in pasem rejnih živali objavi minister seznam avtohtonih sort kmetijskih rastlin in pasem rejnih živali ter na osnovi njihove ogroženosti za vsako avtohtono sorto kmetijskih rastlin in pasmo rejnih živali odredi način spremljanja in analiziranja stanja ter ukrepe njihovega ohranjanja in zagotavljanja obveznih genskih rezerv.

31. člen

(podpore naložbam v kmetijska gospodarstva)

Podpore naložbam v kmetijska gospodarstva so namenjene:

- zniževanju proizvodnih stroškov;
- dvigu kakovosti kmetijskih pridelkov;
- prilagoditvi tržnim razmeram;
- ohranitvi in izboljšanju okolja ter etoloških standardov;
- spodbujanju raznovrstnosti kmetijske in z njo povezanih dejavnosti na kmetijah.

32. člen

(podpore mladim kmetom in zgodnjemu upokojevanju kmetov)

Podpore mladim kmetom in zgodnjemu upokojevanju kmetov v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, so namenjene pospešitvi strukturnih oziroma generacijskih sprememb na kmetijah.

33. člen

(dopolnilno usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu)

Podpore osebam, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo in gozdarstvom so namenjene njihovem usposabljanju zlasti za:

- uspešno gospodarjenje;
- preusmeritev pridelave;
- uvajanje in uporabo sodobnih tehnologij;
- uveljavljanje predpisanih higienskih, ekoloških in etoloških zahtev.

Podpore usposabljanju iz prejšnjega odstavka niso namenjene tečajem in programom, ki se financirajo v okviru rednega izobraževanja.

34. člen

(podpore naložbam v predelavo)

Podpore predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil so namenjene:

- modernizaciji in racionalizaciji predelave in priprave kmetijskih pridelkov oziroma živil za trg;
- uvajanju tehnoloških inovacij, izboljšanju kadrovske in organizacijske strukture, izboljšanju kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, izboljšanju higienskih razmer ter varovanju okolja.

35. člen

(razvoj podeželja)

Podpore razvoju podeželja so namenjene:

- spodbujanju raznovrstnosti kmetijske in z njo povezanih dejavnosti na podeželju z namenom zagotovitve dodatnih dohodkovnih virov,
- razvoju in izboljšanju kmetijske infrastrukture in storitev, povezanih z razvojem kmetijstva in podeželja (izboljšanje zemljiške strukture, urejanje zemljišč, upravljanje z vodnimi viri za potrebe namakanja itd.);
- obnovi vasi in zaselkov (izboljšanje infrastrukturne opremljenosti in bivalnih ter delovnih pogojev prebivalstva).

36. člen

(ukrepi lokalnih skupnosti)

Lokalne skupnosti lahko uvedejo ukrepe kmetijske strukturne politike, ki ne smejo biti v nasprotju z nacionalnim programom in akti vlade iz druge alineje 5. člena tega zakona.

Sredstva za ukrepe iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v proračunih lokalnih skupnosti.

IV. KAKOVOST IN OZNAČBE KMETIJSKIH PRIDELKOV OZIROMA ŽIVIL

1. Minimalna kakovost kmetijskih pridelkov oziroma živil

37. člen (minimalna kakovost)

Minimalna kakovost posameznih kmetijskih pridelkov oziroma živil je določena s predpisi.

S predpisi o minimalni kakovosti posameznih kmetijskih pridelkov oziroma živil minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo, predpiše zlasti:

- način pridelave oziroma proizvodnje;
- sestavine in njihovo vsebnost, vključno z dovoljenimi aditivi;
- zahteve za doseganje in ohranjanje kakovosti;
- razvrščanje;
- označevanje;
- definicije in poimenovanja.

38. člen (specifikacija)

Kmetijski pridelki oziroma živila morajo biti skladni s specifikacijo proizvajalca.

Specifikacija se hrani pri proizvajalcu.

Minister predpiše vrste podatkov, ki jih mora imeti specifikacija in rok njene hrambe.

38.a člen (dobra kmetijska praksa)

Pri pridelavi kmetijskih pridelkov morajo pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, upoštevati dobro kmetijsko prakso. Minister predpiše pogoje in način izvajanja dobre kmetijske prakse.

2. Kmetijski pridelki oziroma živila višje kakovosti

39. člen (kmetijski pridelek oziroma živilo višje kakovosti)

Kmetijski pridelek oziroma živilo višje kakovosti je po svojih specifičnih lastnostih boljše od istovrstnih kmetijskih pridelkov oziroma živil in od njihove minimalne kakovosti, če je ta predpisana.

Specifične lastnosti kmetijskega pridelka oziroma živila se določajo glede na sestavo, senzorične lastnosti in fizikalno-kemične značilnosti ter način pridelave oziroma predelave.

Kmetijski pridelek oziroma živilo je lahko označeno z označbo "višja kakovost", če izpolnjuje za to predpisane pogoje. Uporaba označbe višje kakovosti je kolektivna pravica vseh, ki izpolnjujejo predpisane pogoje.

Podrobnejše pogoje za kmetijske pridelke oziroma živila višje kakovosti, način kontrole in označbo višje kakovosti predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo.

3. Ekološki in integriran kmetijski pridelek oziroma živilo

40. člen (označevanje)

Kmetijski pridelek oziroma živilo je lahko označen z označbama "ekološki" ali "integriran", če je za kmetijski pridelek oziroma živilo izdan certifikat, da izpolnjuje predpisane pogoje in če je pridelovalec oziroma predelovalec vpisan v evidence pridelovalcev in predelovalcev ekoloških ali integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil.

41. člen (ekološki kmetijski pridelek oziroma živilo)

Ekološki kmetijski pridelek oziroma živilo je pridelan oziroma predelan pretežno po naravnih metodah in postopkih, in

sicer:

- z uporabo naravnih metod za zatiranje bolezni in škodljivcev;
- brez uporabe rastnih regulatorjev oziroma hormonov;
- brez uporabe lahkotopnih mineralnih gnojil;
- brez uporabe gensko spremenjenih organizmov ter njihovih produktov;
- brez uporabe ionizirajočega sevanja;
- z rejo, ki ustreza biološkim in etološkim zahtevam;
- z uporabo odpornih, lokalnim razmeram prilagojenih vrst in sort oziroma pasem;
- z uporabo dovoljenih aditivov in postopkov.

Podrobnejše pogoje, kaj se šteje za ekološko pridelavo oziroma predelavo, način kontrole in označbo ekološkega kmetijskega pridelka oziroma živila iz prejšnjega odstavka, predpiše minister, glede na vrsto kmetijskega pridelka oziroma živila.

42. člen (integriran kmetijski pridelek oziroma živilo)

Integriran kmetijski pridelek oziroma živilo je pridelan oziroma predelan po metodah in postopkih integriranega načina kmetijske dejavnosti.

Integriran način kmetijske dejavnosti je uravnotežena uporaba agrotehničnih ukrepov, ob skladnem upoštevanju gospodarskih, ekoloških in toksikoloških dejavnikov. Pri tem imajo pri enakem gospodarskem učinku naravni ukrepi prednost pred fitofarmaceutskimi, veterinarsko-farmaceutskimi in biotehnološkimi ukrepi.

Podrobnejše pogoje kaj se šteje za integrirano pridelavo oziroma predelavo, način kontrole in označbo integriranega kmetijskega pridelka oziroma živila iz prejšnjega odstavka, predpiše minister.

43. člen (kontrola)

Kontrolo pridelave oziroma predelave ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil, izdajanje certifikatov in vodenje evidenc pridelovalcev in predelovalcev ekoloških ali integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil opravljajo organizacije za kontrolo kmetijskih pridelkov oziroma živil iz 65. člena tega zakona.

44. člen (evidenca pridelovalcev in predelovalcev ekoloških ali integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil)

V evidencah pridelovalcev in predelovalcev ekoloških ali integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil se vodijo podatki o pridelovalcu oziroma predelovalcu (podatki iz 102. člena tega zakona, razen sedme alineje in podatki iz petega odstavka 103. člena tega zakona, razen četrte in pete alineje) in podatki o pridelavi oziroma predelavi kmetijskega pridelka oziroma živila.

4. Kmetijski pridelek oziroma živilo tradicionalnega ugleda

45. člen (tradicionalni ugled)

Kmetijski pridelek oziroma živilo tradicionalnega ugleda:

- je proizveden iz tradicionalnih surovin oziroma
- ima tradicionalno sestavo oziroma
- je pridelan oziroma predelan na tradicionalni način.

Kmetijski pridelek oziroma živilo je lahko označeno z označbo "tradicionalni ugled", če izpolnjuje predpisane pogoje glede sestavin oziroma postopka pridelave oziroma predelave za posamezen kmetijski pridelek oziroma živilo tradicionalnega ugleda.

Uporaba označbe tradicionalnega ugleda je kolektivna pravica vseh, ki izpolnjujejo predpisane pogoje zanjo.

Minister predpiše podrobnejše pogoje za posamezne kmetijske pridelke oziroma živila tradicionalnega ugleda, način kontrole in označbo tradicionalnega ugleda.

5. Geografsko poimenovanje kmetijskega pridelka oziroma živila

A) Označbe

46. člen (geografska označba)

Geografska označba je ime geografskega območja, v izjemnih primerih države in se uporablja za označevanje

kmetijskega pridelka oziroma živila, katerega pridelava oziroma predelava oziroma priprava za trg poteka znotraj označenega geografskega območja.

Z geografsko označbo je lahko označen kmetijski pridelek oziroma živilo, ki:

- izvira iz določenega geografskega območja in
- ima posebno kakovost, ugled oziroma druge lastnosti, ki izvirajo iz določenega geografskega območja.

Minister predpiše območja in pogoje iz prejšnjega odstavka, način kontrole ter geografsko označbo.

47. člen (geografsko poreklo)

Označba geografskega porekla je ime geografskega območja, v izjemnih primerih države in se uporablja za označevanje kmetijskega pridelka oziroma živila, ki v celoti izvira iz določenega geografskega območja in za izdelavo katerega so surovine pridelane na istem geografskem območju.

Za označbo geografskega porekla kmetijskega pridelka oziroma živila se, ob izpolnjevanju pogojev za to označbo, šteje tudi tradicionalna geografska ali negeografska označba kmetijskega pridelka oziroma živila.

Z označbo geografskega porekla je lahko označen kmetijski pridelek oziroma živilo, katerega:

- lastnosti so izključno ali bistveno rezultat naravnih in človeških dejavnikov in
- pridelava, predelava in priprava za trg potekajo znotraj označenega geografskega območja.

Minister predpiše način pridelave, predelave oziroma priprave za trg in območja iz prejšnjega odstavka ter način kontrole in označbo geografskega porekla.

B) Posebnosti in prepovedi

48. člen (uporaba označb geografskega poimenovanja)

Z označbo geografskega poimenovanja se lahko označi ime kmetijskega pridelka oziroma živila, razen imen in nazivov rastlinskih sort in živalskih pasem, slovečih blagovnih znakov z enakim nazivom ter generičnih imen.

Označba geografskega poimenovanja se lahko uporablja le za tiste kmetijske pridelke oziroma živila na katere se nanaša.

Uporaba označbe geografskega poimenovanja je kolektivna pravica intelektualne lastnine in jo lahko uporabljajo vsi pridelovalci in predelovalci za kmetijskih pridelkov oziroma živil, dokler za to izpolnjujejo predpisane pogoje.

Označba geografskega poimenovanja se lahko prizna v korist tuje osebe na podlagi mednarodnega sporazuma o vzajemnem varstvu označb geografskega poimenovanja, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

49. člen (sodno varstvo pravic)

Za kmetijske pridelke oziroma živila, ki se jim v skladu s tem zakonom prizna označba geografskega poimenovanja, se za sodno varstvo pravic uporabljajo predpisi o industrijski lastnini.

50. člen (prepoved zavajanja)

Označevanje in drugi elementi trženja kmetijskih pridelkov oziroma živil ne smejo besedno, slikovno ali na drug način zavajati potrošnika v zmo go glede označb geografskega poimenovanja.

Za zavajanje glede označb geografskega poimenovanja se šteje zlasti:

- uporaba označbe, ki označuje kmetijski pridelek oziroma živilo, ki ni pridelan, predelan oziroma pripravljen za trg v skladu s predpisi, ki omogočajo uporabo označevanja geografskega območja, tudi če je dodatno označen resnični izvor, poreklo kmetijskega pridelka oziroma živila in tudi v primeru, da je uporabljena označba sestavljena iz naziva geografskega območja;
- če je uporabljena označba prevedena, oziroma jo spremljajo izrazi kot so "vrsta", "tip", "stil", "imitacija" ali podobno.

6. Naravne mineralne vode

51. člen (naravne mineralne vode)

Z označbo "naravna mineralna voda" se lahko poimenuje voda, ki izvira iz določenega vrelca in izpolnjuje predpisane pogoje glede fizikalnih, kemijskih, senzoričnih in mikrobioloških lastnosti, ki jih predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo.

Način kontrole in označbo iz prejšnjega odstavka predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo.

7. Postopek za priznavanje označb kmetijskih pridelkov oziroma živil

52. člen

(Urad za priznavanje označb kmetijskih pridelkov oziroma živil)

Postopek za priznavanje označb višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označb geografskih poimenovanj kmetijskih pridelkov oziroma živil in označb naravnih mineralnih vod vodi Urad za priznavanje označb kmetijskih pridelkov oziroma živil (v nadaljnjem besedilu: urad), ki se ustanovi kot organ v sestavi ministrstva.

53. člen

(naloge urada)

Urad ima naslednje naloge:

- vodi postopek za priznavanje označb višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označb geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ter označb naravnih mineralnih vod in vodi evidence o pridelovalcih oziroma predelovalcih, ki uporabljajo te označbe;
- na podlagi evidenc iz 44. tega zakona, ki jih posredujejo organizacije za kontrolo kmetijskih pridelkov oziroma živil, vodi zbirno evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških ali integriranih kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- sodeluje s pooblaščenimi uradi tujih držav;
- opravlja druge naloge s področij uporabe označb višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označb geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ter označb naravnih mineralnih vod;
- spremlja uporabo označb kmetijskih pridelkov oziroma živil glede na obseg pridelave oziroma predelave.

Evidence iz prve alinee prejšnjega odstavka vsebujejo zlasti: ime in priimek oziroma firmo, sedež oziroma naslov s hišno številko, vrsto označbe in obseg pridelave oziroma predelave kmetijskega pridelka oziroma živila, označenega s posamično označbo.

Urad odloča v splošnem upravnem postopku, če ta zakon ne določa drugače.

54. člen

(vloga)

Postopek za uporabo označbe višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označbe geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ali označbe naravnih mineralnih vod se začne na podlagi vloge pridelovalca oziroma predelovalca.

55. člen

(stroški)

V postopku za uporabo označbe višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označbe geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ali označbe naravnih mineralnih vod plačujejo vlagatelji predpisane stroške.

Stroške iz prejšnjega odstavka predpiše minister.

56. člen

(vsebina vloge)

Vloga za priznanje označbe višje kakovosti kmetijskega pridelka oziroma živila, označbe geografskega poimenovanja kmetijskega pridelka oziroma živila ter označbe naravnih mineralnih vod mora vsebovati zlasti:

- identifikacijske podatke (ime in priimek oziroma firmo, naslov oziroma sedež s hišno številko in enotno matično številko občana oziroma matično številko) o vlagatelju;
- listine, ki dokazujejo sestavo, lastnosti, izvor oziroma način pridelave oziroma predelave kmetijskih pridelkov oziroma živil oziroma njihovih surovin.

Minister predpiše podrobnejšo vsebino vloge iz prejšnjega odstavka.

57. člen

(odločba)

Če je vloga popolna in če so izpolnjeni predpisani pogoji, urad z odločbo dovoli uporabo označbe višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označbe geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ali označbe naravnih mineralnih vod.

58. člen

(odločitev)

Urad odloči o popolni vlogi za priznanje označbe višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označbe geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ali označbe naravnih mineralnih vod v roku treh mesecev.

59. člen
(upravni spor)

Zoper odločbo urada o priznanju označbe višje kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, označbe geografskega poimenovanja kmetijskih pridelkov oziroma živil ali označbe naravnih mineralnih vod ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

60. člen
(možnost uporabe)

Priznane označbe se uporabljajo v skladu s predpisi, ki urejajo priznane označbe in s tem zakonom. Minister lahko predpiše podrobnejše pogoje uporabe priznanih označb.

V. PROMET S KMETIJSKIMI PRIDELKI OZIROMA ŽIVILI

61. člen
(promet s kmetijskimi pridelki oziroma živil)

Kmetijski pridelek oziroma živilo je dano v promet v trenutku, ko ga proizvajalec, ne glede na pravni naslov, da na razpolago ali v uporabo ali ga odpošlje oziroma je uvožen kmetijski pridelek oziroma živilo prepuščen v carinski postopek sprostitev blaga v prost promet.

Kmetijski pridelki oziroma živila so lahko v prometu, če so skladni s predpisanimi zahtevami in označeni na predpisan način.

Označbe kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki vsebujejo državni ali drug javni grb, zastavo, emblem, ime ali kratico imena Republike Slovenije oziroma lokalne skupnosti, se ne smejo uporabljati brez dovoljenja Vlade Republike Slovenije oziroma pristojnega organa lokalne skupnosti. Podobe oziroma imena zgodovinske ali druge znamenite osebe se ne smejo uporabljati v označbah kmetijskih pridelkov oziroma živil brez njenega dovoljenja; če je že umrla, pa ne brez dovoljenja njenega zakonca in sorodnikov do tretjega kolena v ravni vrsti ter staršev, če so še živi.

Označevanje kmetijskih pridelkov oziroma živil v prometu v nasprotju s predpisi je prepovedano.

Če je kmetijski pridelek oziroma živilo namenjen izvozu, je lahko, ne glede na drugi odstavek tega člena, proizveden v skladu z naročilom kupca, vendar ne sme zavajati glede označb kmetijskih pridelkov oziroma živil, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe 50. člena tega zakona.

Pri ugotavljanju skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, proizvedenih na območju držav članic Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: Skupnosti), se upoštevajo listine o skladnosti, ki jih izdajo organizacije za ugotavljanje skladnosti držav članic Skupnosti v skladu s predpisi držav članic Skupnosti, če so usklajeni s predpisi Skupnosti.

62. člen
(prepustitev uvoženih kmetijskih pridelkov oziroma živil
v carinski postopek sprostitev blaga v prost promet in
veljavnost listin ter znakov izdanih v tretjih državah)

Uvoženi kmetijski pridelki oziroma živila iz držav, ki niso članice Skupnosti (v nadaljnjem besedilu: tretje države), se lahko prepustijo v carinski postopek sprostitev blaga v prost promet, če so skladni s predpisanimi zahtevami in označeni v skladu s predpisi.

Če je za uvoz posameznih kmetijskih pridelkov oziroma živil predpisan pregled kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil na mejnem prehodu oziroma na prvem vstopnem mestu, je potrebno za sprostitev uvoženih kmetijskih pridelkov oziroma živil v prost promet, pridobiti predhodno soglasje pristojnega inšpektorja.

V Republiki Sloveniji veljajo listine o skladnosti in znaki skladnosti, izdani v tretjih državah, če so izdani v skladu z mednarodnimi pogodbami.

63. člen
(stroški)

Če se pri ugotavljanju skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil v prometu pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva ugotovi, da niso skladni s predpisanimi zahtevami, plača stroške laboratorijskega preizkušanja proizvajalec ali pravna ali fizična oseba, ki je dala neskladen kmetijski pridelek oziroma živilo v promet.

64. člen
(ugotavljanje skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil)

Ugotavljanje skladnosti obsega:

- preverjanje skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil s predpisi oziroma specifikacijami;
- izdajanje listin o skladnosti (izjav o skladnosti, preskusnih poročil, certifikatov ali drugih listin o skladnosti).

Minister podrobneje predpiše metode in postopke ugotavljanja skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil ter vsebino listin o skladnosti.

65. člen
(organizacije za ugotavljanje skladnosti
kmetijskih pridelkov oziroma živil)

Za ugotavljanje skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil oziroma za izdajanje listin o skladnosti, minister določi:

- organizacije za kontrolo kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- organizacije za izdajo listin o skladnosti;
- preskusne laboratorije;
- referenčne laboratorije za kontrolo izmerjenih rezultatov.

66. člen
(organizacije za kontrolo oziroma certificiranje)

Minister predpiše tehnične in organizacijske pogoje, ki jih mora izpolnjevati organizacija za kontrolo oziroma certificiranje kmetijskih pridelkov oziroma živil in kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: organizacija za kontrolo).

Organizacija, ki želi opravljati kontrolo oziroma certificiranje kmetijskih pridelkov oziroma živil in kmetijskih gospodarstev, mora za opravljanje te dejavnosti vložiti vlogo na ministrstvo z dokazili o izpolnjevanju tehničnih in organizacijskih pogojev. K vlogi mora predložiti akreditacijsko listino, ki jo je izdal javni zavod Slovenska Akreditacija ali akreditacijska služba druge države članice, ki je vključena v Evropsko akreditacijo, iz katere izhaja, da je akreditirana za opravljanje dejavnosti iz prejšnjega stavka.

O vlogi iz prejšnjega odstavka odloči minister z odločbo.

Medsebojna razmerja med ministrstvom in določeno organizacijo za kontrolo se uredijo s pogodbo.

Če organizacija iz tega člena ne izpolnjuje več predpisanih pogojev, ali če ravna v nasprotju s predpisi, ji minister z odločbo odvzame pooblastilo za opravljanje kontrole oziroma certificiranje kmetijskih pridelkov oziroma živil in kmetijskih gospodarstev.

67. člen
(spremljanje kakovosti)

Ministrstvo vsako leto sprejme program spremljanja kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil.

Sredstva za izvajanje programa iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v proračunu ministrstva.

VI. DOPOLNILNE DEJAVNOSTI

68. člen
(definicija dopolnilne dejavnosti)

Dopolnilna dejavnost na kmetiji je s kmetijstvom oziroma gozdarstvom povezana dejavnost, ki se opravlja na kmetiji in omogoča kmetiji boljšo rabo njenih proizvodnih zmogljivosti ter delovne sile družinskih članov.

Za družinske člane se štejejo vsi člani družine, ki prebivajo in delajo na kmetiji in niso najeta delovna sila.

Dohodek iz dopolnilne dejavnosti na polnoletnega družinskega člana ne sme presegati 1,5 povprečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v preteklem letu, v območjih iz tretjega odstavka 29. člena tega zakona pa ne sme presegati 3 povprečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v preteklem letu.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko vlada za posamezne dejavnosti določi največji dovoljeni fizični obseg dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Vrste dejavnosti, ki se lahko opravljajo kot dopolnilne dejavnosti na kmetiji, njihov obseg in pogoje predpiše vlada. Pri določitvi obsega se lahko upošteva tudi specifične pogoje in značilnosti posamezne vrste dopolnilnih dejavnosti.

Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo obrtno dejavnost, lahko pristojni ministri za osebe iz drugega odstavka tega člena, ki opravljajo obrtno dejavnost na območjih iz prve točke tretjega odstavka 29. člena tega zakona, predpišejo milejše:

- minimalne tehnične in druge pogoje, ki se nanašajo na poslovni prostor, funkcionalno zemljišče in druge zunanje

površine, opreme in naprave,

- minimalne sanitarno-zdravstvene pogoje, ki se nanašajo na poslovni prostor, funkcionalno zemljišče in druge zunanje površine, opremo, naprave in osebe, ki neposredno delajo v obratovalnici,
- minimalne pogoje glede zunanjih površin (funkcionalno zemljišče in druge zunanje površine).

69. člen

(nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji)

Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji je fizična oseba, ki je lastnik, zakupnik ali drugačen uporabnik kmetije in se za svoj račun ukvarja s kmetijsko dejavnostjo ter je za to ustrezno usposobljen.

Za ustrezno usposobljenost iz prejšnjega odstavka se šteje:

1. - najmanj poklicna kmetijska izobrazba ali
    - opravljen preizkus znanja iz kmetijske dejavnosti po programu kmetijskih poklicnih ali srednjih šol s posebnim poudarkom na kmetijski dejavnosti, ki jo fizična oseba opravlja oziroma jo namerava opravljati ali
  - najmanj petletne delovne izkušnje na kmetiji ali v posamezni kmetijski dejavnosti in
2. usposobljenost za opravljanje dopolnilne dejavnosti.

Minister predpiše kaj se šteje za usposobljenost za opravljanje posamezne dopolnilne dejavnosti iz druge točke prejšnjega odstavka.

70. člen

(dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji)

Za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji mora nosilec iz prejšnjega člena pridobiti dovoljenje, ki ga na njegovo zahtevo izda pristojna upravna enota.

Če gre za dejavnosti domače ali umetne obrti, se dovoljenje iz prejšnjega odstavka izda na podlagi strokovnega mnenja Obrtne zbornice Slovenije.

Upravna enota odvzame dovoljenje, če niso več izpolnjeni pogoji iz 68., 69. in 72. člena tega zakona.

Vloga za pridobitev dovoljenja za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji mora vsebovati zlasti:

- ime in priimek ter naslov s hišno številko,
- podatke o dohodku iz kmetijske dejavnosti,
- podatke o vrsti in obsegu dopolnilne dejavnosti,
- dokazila o usposobljenosti.

Minister podrobneje predpiše vsebino vloge.

71. člen

(evidenca dopolnilnih dejavnosti na kmetiji)

Ministrstvo vodi evidenco dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

V evidenco dopolnilnih dejavnosti na kmetiji se vpišejo:

- identifikacijski podatki o nosilcu dopolnilne dejavnosti in kmetiji (ime in priimek ter naslov s hišno številko);
- vrsta dopolnilne dejavnosti;
- drugi podatki o dejavnosti.

72. člen

(drugi pogoji za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji)

Veterinarsko-sanitarne pogoje za predelavo živil živalskega izvora kot dopolnilne dejavnosti, predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo.

Sanitarno-zdravstvene pogoje za predelavo živil rastlinskega izvora kot dopolnilne dejavnosti, predpiše minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo.

VII. KMETIJSKA IN GOZDARSKA MEHANIZACIJA TER OPREMA

73. člen

(pogoji uporabe)

Zaradi varovanja življenja in zdravja ljudi morajo uporabniki določene kmetijske in gozdarske mehanizacije ter opreme izpolnjevati predpisane pogoje za varno delo in biti za to ustrezno usposobljeni.

Ustrezno usposobljenost iz prejšnjega odstavka se izkaže s potrdilom o opravljenem preizkusu znanja o varnem delu s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter opremo, ki ga izda od ministra določena organizacija.

Usposabljanje, izvajanje preizkusov znanja ter izdajanje potrdil iz prejšnjega odstavka se izvaja kot javno pooblastilo.

Po opravljenem javnem razpisu, minister z odločbo določi organizacije iz prejšnjega odstavka in z njimi sklene pogodbe, s katerimi se uredijo medsebojna razmerja. Seznam teh organizacij se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Če organizacija iz prejšnjega odstavka preneha izpolnjevati predpisane pogoje se odločba glede nje razveljavi.

Za določeno kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter opremo minister predpiše pogoje za varno delo, program usposabljanja uporabnikov ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za izvajanje programa usposabljanja uporabnikov.

VIII. ZDRUŽEVANJE

74. člen (zdrževanje)

Za uresničevanje ciljev kmetijske politike iz 2. člena tega zakona se spodbuja prostovoljno proizvodno ali poslovno zdrževanje kmetijskih proizvajalcev v zadrugah in drugih zdrženjih.

Pogoji in merila, ki jih morajo izpolnjevati organizacije iz prejšnjega odstavka za uveljavljanje spodbud in podpor organiziranju, usposobljenosti za izvajanje ukrepov kmetijske politike in določanja prednosti pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike, se določijo v predpisih in drugih aktih, ki na podlagi tega zakona urejajo ukrepe kmetijske tržno-cenovne in kmetijske strukturne politike.

75. člen (organizacije proizvajalcev)

Organizacija proizvajalcev po tem zakonu je zdrženje kmetijskih gospodarstev, ki ima za cilj prilagajati proizvodnjo in ponudbo tržnim zahtevam.

Organizaciji proizvajalcev se ta status lahko prizna, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je ustanovljena kot zadruga, gospodarska družba ali druga pravna oseba zasebnega prava;
- da njena pravila vsebujejo obveznost članov upoštevati določena pravila glede proizvodnje in prodaje ter ponuditi celotno tržno proizvodnjo v prodajo preko te organizacije. Izjeme od obveznosti izključne prodaje so dopustne le v obsegu in ob pogojih, ki jih določajo predpisi, izdani na podlagi tega zakona;
- da ima določeno najmanjše število članov in najmanjši obseg proizvodnje določenega kmetijskega pridelka oziroma živila ali skupine kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- da izkaže dejansko in uspešno poslovanje;
- da ne omejuje konkurence v nasprotju z zakonom.

O priznanju organizacije proizvajalcev odloča minister. Minister tudi nadzoruje izpolnjevanje predpisanih pogojev.

Priznane organizacije proizvajalcev se vpišejo v evidenco, ki jo vodi ministrstvo.

Kmetijske pridelke oziroma živila ali skupine kmetijskih pridelkov oziroma živil, za katere se lahko prizna organizacija proizvajalcev, posebne pogoje, ki veljajo za priznanje organizacije proizvajalcev določenega kmetijskega pridelka oziroma živila ali skupine kmetijskih pridelkov oziroma živil, postopek za priznanje oziroma odvzem, nadzor nad delovanjem organizacij proizvajalcev in vsebino evidence predpiše minister.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za zdrženja organizacij proizvajalcev.

76. člen (medpanožne organizacije)

Medpanožna organizacija po tem zakonu je zdrženje organizacij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in prodajo določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil in izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ob upoštevanju koristi potrošnikov usklajuje proizvodnjo in prodajo kmetijskih pridelkov oziroma živil ter izboljšuje preglednost in poznavanje proizvodnje in trga;
- da izkaže dejansko in uspešno poslovanje;
- da ne omejuje konkurence v nasprotju z zakonom.

O priznanju medpanožne organizacije na predlog organizacije odloča minister. Minister tudi nadzoruje izpolnjevanje predpisanih pogojev.

Priznane medpanožne organizacije se vpišejo v evidenco, ki jo vodi ministrstvo.

Kmetijske pridelke oziroma živila ali skupine kmetijskih pridelkov oziroma živil, za katere se lahko prizna medpanožna organizacija, posebne pogoje, ki veljajo za priznanje medpanožne organizacije določenega kmetijskega pridelka oziroma živila ali skupine kmetijskih pridelkov oziroma živil, postopek za priznanje oziroma odvzem, nadzor nad delovanjem medpanožnih organizacij in vsebino evidence predpiše minister.

77. člen
(razširitev obveznosti na nečlane)

Na predlog priznane organizacije proizvajalcev oziroma priznane medpanožne organizacije, ki se šteje za reprezentativno, se določena pravila, ki jih je sprejela ta organizacija, s predpisom vlade lahko začasno, najdlje za eno leto, razširijo tudi na druge kmetijske proizvajalce oziroma nosilce predelave in prodaje določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki niso člani te organizacije, če je to nujno za učinkovito uresničevanje tržne ureditve.

Za reprezentativno organizacijo proizvajalcev oziroma reprezentativno medpanožno organizacijo se šteje organizacija, ki izpolnjuje predpisane pogoje zlasti glede obsega proizvodnje, območja delovanja in števila članov.

Podrobnejše pogoje glede reprezentativnosti predpiše vlada.

78. člen
(strojni krožki)

Za učinkovitejšo rabo kmetijske in gozdarske mehanizacije ter opreme, delovne sile in drugih proizvodnih zmogljivosti, lahko fizične osebe v skladu s predpisi o društvih, ustanovijo združenje za medsoseseško pomoč (v nadaljnjem besedilu: strojni krožek). Strojni krožek je pravna oseba zasebnega prava.

Minister predpiše podrobnejše pogoje za delovanje strojnih krožkov.

79. člen
(društva v javnem interesu)

Društvom na področju kmetijstva (v nadaljnjem besedilu: društva), katerih namen ustanovitve in delovanja presega uresničevanje interesov njihovih članov in pomeni delovanje v javnem interesu na področju kmetijstva, lahko minister podeli status društva, ki deluje v javnem interesu. Izpolnjevanje pogojev za pridobitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu, se preverja vsakih pet let.

Ministrstvo vodi evidenco društev iz prejšnjega odstavka, ki vsebuje zlasti podatke o:

- imenu in sedežu društva;
- podatke o dejavnosti društva;
- zakonitem zastopniku društva (ime, priimek in naslov);
- podelitvi oziroma izgubi statusa.

Podrobnejše pogoje, kriterije in postopek za pridobitev statusa društva iz prvega odstavka tega člena predpiše minister.

IX. JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU KMETIJSTVA

1. Skupne določbe

80. člen
(opredelitev)

Javna služba na področju kmetijstva je z zakonom določena dejavnost, pri izvajanju katere ima izvajalec v javnem interesu posebne obveznosti (v nadaljnjem besedilu: obveznosti javne službe).

Za javne službe na področju kmetijstva se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske javne službe, kolikor ta ali drug poseben zakon ne določa drugače.

Način izvajanja posamezne javne službe na področju kmetijstva predpiše vlada v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske javne službe.

81. člen
(obveznosti javne službe)

Obveznosti javne službe na področju kmetijstva so:

- trajno in nepretrgano opravljanje dejavnosti in izvajanje storitev;
- omogočanje storitev za vsako fizično ali pravno osebo, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo po tem zakonu oziroma izkaže pravni interes;
- izvajanje storitev po določenem programu;
- izvajanje storitev po določeni ceni.

Zakon lahko določi tudi druge obveznosti javne službe.

Obveznosti posamezne javne službe se lahko podrobneje uredijo s predpisom vlade ali s koncesijskim aktom.

Če izvajalec javne službe ne zagotovi storitve javne službe osebi, kateri jo je dolžan zagotoviti, ali ne zagotovi storitev po predpisani ceni in drugih predpisanih pogojih, lahko uporabnik storitve od ministrstva zahteva, da odloči o uporabnikovi pravici z odločbo v upravnem postopku in z njo izvajalcu javne službe naloži ustrezno ravnanje.

82. člen
(oblike izvajanja javnih služb na področju kmetijstva)

Poleg oblik, določenih z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, lahko opravljajo javne službe na področju kmetijstva tudi javni zavodi, katerih ustanovitelji so: Republika Slovenija ali lokalna skupnost ali na podlagi posebnega zakona druga oseba javnega prava.

Republika Slovenija lahko ustanovi javni zavod za opravljanje specializiranih in posebnih strokovnih storitev v okviru javne službe na področju kmetijstva.

83. člen
(financiranje javne službe)

Javna služba na področju kmetijstva se financira iz:

- delnega ali celotnega plačila cene za opravljeno storitev;
- proračuna Republike Slovenije;
- drugih virov.

Republika Slovenija financira ali sofinancira posamezne storitve javne službe v kmetijstvu v skladu s sprejetim programom te javne službe in nacionalnim programom.

Izvajalci javnih služb morajo sredstva iz proračuna Republike Slovenije za financiranje programa javnih služb nameniti le za izvajanje te javne službe v skladu s programom.

84. člen
(cene storitev javne službe)

Uporabniki storitev javne službe na področju kmetijstva deloma ali v celoti plačujejo ceno posamezne storitve, lahko pa so posamezne storitve za uporabnike tudi brezplačne.

Minister predpiše cene storitev javne službe na področju kmetijstva in določi delež, ki ga plača uporabnik.

85. člen
(program javne službe)

Minister odredi program posamezne javne službe na področju kmetijstva v skladu z nacionalnim programom.

Z odredbo o programu posamezne javne službe se določi zlasti:

- vrsta in obseg storitev javne službe;
- način in dinamika izvajanja storitev javne službe, skladno s predpisi, koncesijskimi akti in koncesijskimi pogodbami;
- obseg in način financiranja oziroma sofinanciranja posameznih storitev javne službe.

86. člen
(nadzor nad izvajanjem javne službe)

Strokovni nadzor nad izvajanjem javne službe opravlja ministrstvo, lahko pa naloge strokovnega nadzora dodeli drugim organizacijam ali posameznikom kot javno pooblastilo.

Strokovni nadzor kot javno pooblastilo lahko opravljajo organizacije ali posamezniki, ki so strokovno usposobljene za nadzor na posameznem področju javne službe.

Minister podrobneje opredeli pogoje glede strokovne usposobljenosti iz prejšnjega odstavka.

Po opravljenem javnem razpisu določi minister z odločbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, organizacije in posameznike iz drugega odstavka tega člena in z njimi sklene pogodbe, s katerimi se uredijo medsebojna razmerja.

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javne službe opravlja pristojna inšpekcija.

87. člen
(pogoji za opravljanje javne službe)

Minister lahko predpiše za posamezno javno službo na področju kmetijstva pogoje glede prostorov, opremljenosti in kadrov, ki jih mora izpolnjevati izvajalec te javne službe.

88. člen
(osebe, ki izvajajo naloge javne službe)

Strokovno delo pri izvajanju storitev javne službe na področju kmetijstva lahko opravljajo le osebe, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljene za opravljanje dela na svojem delovnem mestu in izpolnjujejo druge pogoje, določene s predpisi.

Pogoje glede strokovne izobrazbe in drugih zahtev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko opravlja strokovno delo pri izvajanju javne službe na področju kmetijstva, predpiše minister.

Oseba, ki opravlja strokovno delo pri izvajanju storitev javne službe v neposrednem stiku z uporabniki storitev javne službe, mora obvladati in pri tem uporabljati slovenski jezik, na dvojezičnih območjih pa tudi jezik narodnosti.

Osebi, ki pri opravljanju strokovnega dela v okviru izvajanja storitev javne službe pride v stik z okuženo živaljo, rastlino ali drugimi predmeti, se prizna morebitna okužba s to boleznijo za poklicno obolenje.

2. Področja javnih služb

89. člen (področja javnih služb)

Javne službe na področju kmetijstva so:

- kmetijsko svetovanje;
- strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin;
- strokovne naloge v živinoreji;
- naloge genske banke.

90. člen (kmetijsko svetovanje)

Naloge na področju kmetijskega svetovanja so zlasti:

- svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti;
- svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva;
- svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike;
- svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev;
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

91. člen (strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin)

Strokovne naloge na področju selekcije, semenarstva in uvajanja novih sort kmetijskih rastlin so zlasti:

- preverjanje genetskih lastnosti in uporabne vrednosti novih domačih in tujih sort kmetijskih rastlin v predizbiri in v postopku registracije oziroma varstva sorte;
- hranjenje uradnih varstvenih vzorcev semenskega materiala zavarovanih oziroma registriranih sort;
- selekcija in ekološka rajonizacija sort;
- certificiranje semena in sadilnega materiala kmetijskih rastlin;
- naknadna kontrola certificiranega semenskega materiala kmetijskih rastlin.

92. člen (strokovne naloge v živinoreji)

Strokovne naloge v živinoreji se izvajajo zlasti na področjih:

- reprodukcije;
- selekcije;
- ocenjevanja plemenske vrednosti;
- ugotavljanja proizvodnih oziroma delovnih sposobnosti;
- rodovništva;
- spremljanja in napovedi medenja v čebelarstvu.

93. člen (naloge genske banke)

Naloge genske banke so zlasti:

- zbiranje in evidentiranje avtohtonega genetskega materiala, vključno s starimi domačimi ali udomačenimi sortami kmetijskih rastlin ali avtohtonih pasem rejnih živali in drugih rastlin ali živali z uporabno vrednostjo;
- ocenjevanje in vrednotenje zbranega genetskega materiala po mednarodnih deskriptorjih;
- hranjenje in obnavljanje vzorcev zbranega genetskega materiala;
- razmnoževanje in izmenjava genetskega materiala.

X. RAZISKOVALNO DELO, IZOBRAŽEVANJE IN RAZVOJNO-STROKOVNE NALOGE

94. člen (raziskovalno delo v kmetijstvu)

Ministrstvo v skladu z nacionalnim programom samostojno ali v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi financira ali sofinancira raziskovalne in razvojne projekte ter raziskovalno in razvojno infrastrukturo.

95. člen
(izobraževanje in usposabljanje za potrebe kmetijstva
in razvoja podeželja)

Ministrstvo v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije predlaga in daje pobude za različne oblike izobraževanja in usposabljanja za potrebe kmetijstva, živilstva in podeželja, ter sofinancira vzpostavitev pogojev za izvajanje praktičnega izobraževanja in usposabljanja.

96. člen
(analitično-razvojne naloge)

Analitično-razvojne naloge so zlasti:

- izdelava ekonomskih in drugih analiz na področju kmetijstva in živilstva;
- izvajanje nalog in analiz na področju kmetijske zemljiške politike in razvoja podeželja;
- druge naloge, ki so pomembne za usmerjanje in spremljanje razvoja kmetijstva, živilstva in podeželja.

97. člen
(priznanja)

Za dosežke, ki pomembno prispevajo k razvoju kmetijstva in živilstva v Republiki Sloveniji se posameznikom, skupinam posameznikov, društvom, zavodom, gospodarskim družbam in drugim organizacijam podeljujejo priznanja Republike Slovenije na področju kmetijstva in živilstva.

Vrste priznanj iz prejšnjega odstavka, kriterije za podelitev in postopek njihovega podeljevanja predpiše minister.

XI. SVET ZA KMETIJSTVO IN PODEŽELJE REPUBLIKE SLOVENIJE,
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSKE TRGE
IN RAZVOJ PODEŽELJA IN SKLAD ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

98. člen
(Svet za kmetijstvo in podeželje)

Vlada Republike Slovenije ustanovi Svet za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: svet za kmetijstvo in podeželje).

Naloga sveta za kmetijstvo in podeželje je, da daje mnenje k pomembnejšim odločitvam na področju kmetijstva in podeželja, zlasti:

- k predlogu nacionalnega programa;
- k oceni izvajanja nacionalnega programa;
- k predlaganim pomembnejšim predpisom na področju kmetijstva in podeželja;
- k predlaganim mednarodnim sporazumom s področja kmetijstva in podeželja;
- k drugim pomembnejšim odločitvam za področje kmetijstva in podeželja.

Svet za kmetijstvo in podeželje sestavljajo predstavniki:

- Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (3);
- Zadružne zveze (1);
- Gospodarske zbornice (1);
- sindikata delavcev v kmetijstvu (1);
- Sindikata kmetov Slovenije (1);
- kmetijskih fakultet (2);
- kmetijskih inštitutov (1);
- poklicnih in srednjih kmetijskih šol (1).

Organizacije iz prejšnjega odstavka imenujejo svoje predstavnike. Minister skliče konstitutivno sejo, na kateri imenovani predstavniki izmed sebe izvolijo predsednika, namestnika predsednika in sekretarja sveta za kmetijstvo in podeželje. Mandat članov traja štiri leta.

Finančne, prostorske in kadrovske pogoje, potrebne za delovanje sveta za kmetijstvo in podeželje, zagotovi ministrstvo.

99. člen
(Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge
in razvoj podeželja)

Ukrepe kmetijske politike po tem zakonu izvaja Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija), kot organizacija v sestavi ministrstva.

Agencija opravlja zlasti naslednje naloge:

- izvaja ukrepe kmetijske tržno-cenovne politike;
- izvaja ukrepe kmetijske strukturne politike;
- pripravlja ustrezna poročila in analize;
- vzpostavi in izvaja integrirani administrativni in kontrolni sistem;
- vzpostavi in izvaja tržno-informacijski sistem;
- vodi druge potrebne zbirke podatkov;
- izvaja ukrepe notranje kontrole in notranje revizije;
- izvaja naloge promocije kmetijskih pridelkov oziroma živil.

Minister podrobneje predpiše sestavo, organizacijo in naloge agencije.

100. člen (sklad za razvoj kmetijstva)

Ustanovi se sklad za razvoj kmetijstva, ki je trajne narave.

Namen sklada za razvoj kmetijstva je zagotoviti učinkovito in kontinuirano izvajanje ukrepov kmetijske politike upoštevajoč nujnost večletnega načrtovanja in izvajanja projektov in ukrepov.

Sklad za razvoj kmetijstva upravlja ministrstvo.

Viri financiranja sklada za razvoj kmetijstva so:

- proračun Republike Slovenije;
- sredstva odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozda, ki so določena kot namenska sredstva z zakonom;
- sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov, ki jih na podlagi zakona zagotavljajo lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč;
- sredstva, določena z zakonom;
- sredstva namenskih dotacij;
- drugi viri.

XII. ZBIRKE PODATKOV

1. Vodenje zbirk podatkov

101. člen (zbirke podatkov)

Ministrstvo vzpostavi, upravlja oziroma vodi:

- evidenco subjektov;
- register kmetijskih gospodarstev;
- evidence pridelovalcev in predelovalcev kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- evidenco o finančnih podporah;
- evidenco območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost;
- evidenco dejanske rabe kmetijskih zemljišč;
- evidenco trgovcev in uvoznikov določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- evidenca imetnikov rejnih živali;
- evidenco rejnih živalih;
- kataster čebelje paše,
- pedološko karto;
- evidenco grafične enote rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: evidenca GERK).

Poleg zbirk podatkov iz prejšnjega odstavka vodi ministrstvo tudi druge zbirke podatkov, če je tako določeno v zakonu.

Zavezanci za vpis v zbirke podatkov morajo posredovati resnične podatke.

Upravljanje zbirk podatkov pomeni določanje enotnih postopkov in kontrol za vodenje zbirk podatkov, vodenje pa pomeni vpis individualnih podatkov in odločanje v postopkih vpisa.

102. člen (evidenca subjektov)

Za pravne in fizične osebe, ki so vpisane v katerokoli evidenco iz delovnega področja ministrstva ali uveljavljajo sredstva, se na enoten način vodijo naslednji podatki:

- firma oziroma ime in priimek ter sedež oziroma naslov s hišno številko;
- vrsta subjekta;
- davčna številka;
- enotna matična številka občana oziroma matična številka poslovnega subjekta;
- pravna organizacijska oblika;

- vrste dejavnosti;
- številka računa (le za subjekte, ki uveljavljajo sredstva).

103. člen
(register kmetijskih gospodarstev)

V register kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: RKG) se morajo vpisati kmetijska gospodarstva na območju Republike Slovenije, ki:

1. morajo biti v skladu s predpisi z delovnega področja ministrstva vpisana v obvezne zbirke podatkov ministrstva,
2. uveljavljajo finančne podpore po tem zakonu ali kakršnekoli druge ukrepe kmetijske politike,
3. so za opravljanje kmetijske dejavnosti vpisana v uradne evidence oziroma registre po drugih predpisih, ali
4. imajo v uporabi vsaj en ha zemljišč, ki po evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč sodijo med kmetijska zemljišča.

V RKG se lahko vpišejo tudi druga kmetijska gospodarstva, ki se jim po prejšnjem odstavku ni treba vpisati.

Vpis v RKG je dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti.

Osnova za vodenje RKG in njegovega povezovanja z drugimi zbirkami podatkov je identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: KMG-MID), ki jo določi ministrstvo ob vpisu kmetijskega gospodarstva v RKG. Uporaba KMG-MID je obvezna v vseh zbirkah podatkov ministrstva, ki se navezujejo na kmetijsko gospodarstvo.

V RKG se za posamezno kmetijsko gospodarstvo vodijo naslednji podatki:

- KMG-MID;
- naslov oziroma sedež in domače ime kmetije, če ga ima;
- podatki o nosilcu in članih kmetije s podatki iz 102. člena tega zakona;
- podatki o dejavnostih;
- podatki o kmetijskih zemljiščih in gozdnih v uporabi, če z njimi razpolagajo iz evidence GERK;
- podatki o staležu rejnih živali;
- podatki o razvrstitvi kmetijskih gospodarstev v območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in
- podatki o ukrepih kmetijske politike.

RKG za celotno območje Republike Slovenije upravlja ministrstvo, vodijo pa ga upravne enote.

Podatke za vpis in spremembe podatkov iz druge do šeste alineje petega odstavka tega člena mora nosilec kmetijskega gospodarstva posredovati upravni enoti, v kateri leži več kot 50% zemljišč, ki jih ima v uporabi, ali kjer se nahaja sedež kmetijskega gospodarstva. Spremembe mora posredovati v 30 dneh po nastali spremembi, razen podatkov o staležu rejnih živali, ki jih posreduje enkrat na leto.

Upravna enota ob vpisu v RKG oziroma vnosu sprememb izda nosilcu kmetijskega gospodarstva izpis iz RKG.

Minister predpiše način vodenja, podrobnejše podatke, način za posredovanje podatkov, rok za sporočanje podatkov o staležu rejnih živali ter sprememb in vsebino izpisov iz RKG.

103.a člen
(evidenca GERK)

Grafična enota rabe zemljišča kmetijskega gospodarstva (GERK) je strnjena površina kmetijskega ali gozdnega zemljišča z isto vrsto dejanske rabe, ki je v uporabi enega kmetijskega gospodarstva.

Evidenca GERK se vzpostavi za namen izvedbe ukrepov kmetijske politike.

Osnovna enota evidence GERK je GERK, ki se mu ob vpisu v evidenco določi identifikacijsko oznako. Evidenca GERK se vodi v numerični in grafični obliki.

Uporaba GERK je obvezna pri vodenju podatkov o zemljiščih v vseh zbirkah podatkov iz pristojnosti ministrstva.

V evidenci GERK se za posamezni GERK vodijo naslednji podatki:

- identifikacijska oznaka: GERK-PID,
- domače ime,
- vrsta dejanske rabe,
- površina,
- za trajne nasade identifikacijska številka trajnega nasada iz registrov trajnih nasadov,
- pripadnost kmetijskemu gospodarstvu,
- umestitev v prostor s koordinatnimi točkami v državnem koordinatnem sistemu,
- datum zadnje spremembe,
- zgodovina sprememb za zadnjih 6 let.

Evidenco GERK za celotno območje Republike Slovenije upravlja ministrstvo, vodijo pa jo upravne enote.

Podatke za vpis in spremembe podatkov nosilec kmetijskega gospodarstva posreduje upravni enoti, v kateri leži več kot

50% zemljišč, ki jih ima v uporabi, ali kjer se nahaja sedež kmetijskega gospodarstva. Spremembe mora posredovati v 30 dneh po nastali spremembi.

Postopek spremembe podatkov v evidenci GERK na podlagi podatkov, ki jih upravnim enotam posreduje ministrstvo, izvajajo upravne enote po uradni dolžnosti, če spremembe temeljijo na ugotovitvah uradnega organa, pooblaščenega za kontrolo, ali če so spremembe take, da bistveno ne spreminjajo prijavljenih podatkov.

Upravna enota ob vpisu v evidenco GERK ali vnosu sprememb izda nosilcu kmetijskega gospodarstva izpis.

Če se ob postopku vpisa ali spremembe GERK ugotovi prekrivanje z GERK drugega ali drugih kmetijskih gospodarstev, upravna enota obvesti vse nosilce kmetijskih gospodarstev, pri katerih je ugotovljeno prekrivanje, in jih pozove k uskladitvi.

Zemljišč, za katera je ugotovljeno prekrivanje dveh ali več GERK, se ne upošteva pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike.

Minister podrobneje predpiše način vzpostavitve, določitve in vzdrževanja podatkov o GERK, način posredovanja podatkov ter sprememb, vsebino izpisov ter obseg in vrste sprememb, ki bistveno ne spreminjajo prijavljenih podatkov.

104. člen (evidenca pridelovalcev kmetijskih pridelkov oziroma živil)

V evidenci pridelovalcev kmetijskih pridelkov oziroma živil se morajo vpisati:

- pridelovalci oljk, ki imajo v uporabi najmanj 0,1 ha oljčnikov oziroma posameznih oljk;
- pridelovalci sadja v intenzivnih nasadih, ki imajo v uporabi najmanj 0,2 ha intenzivnih sadovnjakov oziroma 0,1 ha jagodičja ali lupinarjev;
- pridelovalci hmelja;
- centri za certificiranje hmelja;
- pridelovalci sadja v ekstenzivnih oziroma travniških sadovnjakih, ki uveljavljajo ukrepe razvoja podeželja.

Pridelovalci iz prejšnjega odstavka so nosilci kmetijskih gospodarstev. Centri za certificiranje hmelja morajo izpolnjevati predpisane pogoje za vpis v posamezno evidenco.

V evidencah pridelovalcev kmetijskih pridelkov oziroma živil iz prve, druge, tretje, in pete alineje prvega odstavka tega člena se poleg podatkov iz 102. člena tega zakona vodijo tudi podatki o nasadu, v evidencah iz prve, in tretje alineje prvega odstavka tega člena pa tudi podatki o pridelavi oziroma predelavi posameznih kmetijskih pridelkov oziroma živil.

Pridelovalci se v evidenci iz prve, druge, tretje, in pete alineje prvega odstavka tega člena vpišejo pri upravni enoti, kjer so vpisani v RKG.

Centri za certificiranje hmelja ter podatki o pridelavi hmelja se vpišejo na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, ki nosilcu kmetijskega gospodarstva izda certifikat o pridelku hmelja.

Upravna enota ob vpisu v evidenco ali vnosu sprememb izda nosilcu kmetijskega gospodarstva izpis.

Minister podrobneje predpiše način vpisa v evidenci iz tega člena.

105. člen (evidenca o finančnih podporah)

Evidenca o finančnih podporah se vodi na podlagi podatkov iz vlog upravičencev do sredstev po tem zakonu.

Evidenca o finančnih podporah vsebuje poleg podatkov iz petega odstavka 103. člena tega zakona tudi podatke o ukrepih kmetijske politike (zlasti: vrsta ukrepa, izvedba ukrepa, izplačana sredstva, omejitve).

106. člen (evidenca območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost)

Evidenca območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost vsebuje:

- meje posameznih območij;
- razvrstitev kmetijskih gospodarstev v posameznem območju.

107. člen (evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč)

Evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (v nadaljnjem besedilu: evidenca rabe) je enotna državna evidenca o dejanski rabi kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki jo vodi in vzdržuje ministrstvo. Poligon dejanske rabe je strnjena površina kmetijskega ali gozdnega zemljišča z isto vrsto dejanske rabe. V evidenci rabe se vodijo naslednje skupine vrst dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč:

- njive in vrtovi,

- travniške površine,
- trajni nasadi,
- druge kmetijske površine,
- gozd.

Podrobnejše vrste dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč ter način njihovega določanja in obnavljanja predpiše minister.

V evidenci rabe se za posamezen poligon dejanske rabe vodijo zlasti naslednji podatki:

- identifikacijska oznaka,
- vrsta dejanske rabe,
- površina,
- umestitev v prostor v državnem koordinatnem sistemu,
- datum zadnje spremembe.

Obnavljanje podatkov v evidenci rabe se izvede najmanj vsakih pet let.

Podatke iz evidence rabe ministrstvo posreduje Geodetski upravi Republike Slovenije.

Način prenosa in vpisa podatkov iz evidence rabe v zemljiški kataster predpiše minister, pristojen za geodetsko dejavnost, v soglasju z ministrom.

108. člen (evidenca trgovcev in uvoznikov določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil)

V evidenco trgovcev in uvoznikov določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil se morajo vpisati fizične in pravne osebe, za katere je to določeno v ureditvi kmetijskih trgov iz 6. člena tega zakona.

V evidenco trgovcev in uvoznikov določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil se vpisujejo:

- podatki iz 102. člena tega zakona in
- podatki o prodaji in uvozu kmetijskih pridelkov oziroma živil, po vrsti, vrednosti in količini.

109. člen (evidenca imetnikov rejnih živalih)

V evidenco rejnih živalih se morajo vpisati vsi imetniki, ki redijo:

- eno ali več goved ali
- enega ali več kopitarjev ali
- štiri ali več živali iz vrst drobnice ali
- dva ali več prašičev.

Evidenca imetnikov rejnih živali vsebuje poleg podatkov o imetniku rejnih živali iz 102. člena tega zakona tudi podatke o staležu po vrstah rejnih živali.

Imetniki iz prvega odstavka se morajo vpisati v evidenco imetnikov rejnih živali najkasneje do 31.12.2002.

110. člen (evidenca rejnih živali)

Evidenca rejnih živali vsebuje zlasti:

- podatke o imetnikih rejnih živali iz 102. člena tega zakona;
- podatke o lokacijah rejnih živali;
- identifikacijske oznake in druge podatke o rejnih živalih;
- podatke o premikih in prometu rejnih živali;
- podatke o izdanih dokumentih.

Imetniki morajo vpisati govedo v evidenco rejnih živali najkasneje do 31.12.2002. Za druge vrste rejnih živali je vpis obvezen le, če je tako določeno z zakonom.

111. člen (kataster čebelje paše)

Kataster čebelje paše vsebuje zlasti grafične in opisne podatke o čebeljih pasiščih.

112. člen (pedološka karta)

Pedološka karta je geokodirana, grafična in opisna zbirka podatkov o tleh, ki vsebuje zlasti kartografski prikaz talnih tipov in podatke o pedoloških profilih in analizah.

113. člen
(pridobivanje in uporaba podatkov)

Za vodenje in vzdrževanje podatkovnih zbirk lahko ministrstvo pridobiva in uporablja podatke, ki jih v okviru predpisanih zbirk podatkov vodi oziroma upravlja ministrstvo ali drugi državni organi, javni zavodi in agencije, koncesionarji, lokalne skupnosti ter drugi pooblaščen organi (v nadaljnjem besedilu: upravljavci), zlasti iz:

- registra prostorskih enot;
- davčnega registra (davčna številka);
- centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega in začasnega prebivališča, podatke o šolski izobrazbi ter podatke o družini za mater, očeta, zakonca ali osebo, s katero živi fizična oseba v zunajzakonski skupnosti, in otroke: osebno ime, EMŠO, naslov stalnega in začasnega prebivališča, podatke o šolski izobrazbi ter datume in podatke o dogodkih, spremembah in popravkih);
- zemljiškega katastra (parcelna številka, meja parcele, površina, lastnik, upravljalec, najemnik);
- zemljiške knjige (lastninska in zakupna pravica na posameznih parcelah);
- poslovnega registra Slovenije;
- zbirk podatkov Statističnega urada Republike Slovenije;
- zbirk carinskih podatkov o uvozu in izvozu kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- zbirk podatkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (podatki o zemljiščih, ki so v lasti Republike Slovenije in zakupnikih teh zemljišč);
- zbirk podatkov v živinoreji;
- zbirk podatkov v veterini in gozdarstvu;
- zbirk podatkov Agencije Republike Slovenije za okolje;
- zbirk podatkov o vodah;
- zbirk podatkov o ekološko pomembnih območjih;
- zbirk podatkov o onesnaženosti zemljišč in vod;
- zbirk podatkov o okolju, naravi in habitatih;
- zbirk podatkov o zavarovanih in drugih območjih, ki so pomembna za izvajanje ukrepov ministrstva;
- zbirk podatkov s področja urejanja prostora;
- zbirk podatkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (osebni podatki o pokojnini in zavarovanju);
- zbirk podatkov s področja regionalne politike;
- zbirk osebnih podatkov s področja socialne politike;
- zbirk podatkov o inšpekcijskih postopkih, ki tečejo, in odločbah, ki se glasijo zoper nosilca kmetijskega gospodarstva in se nanašajo na izvajanje določil navzkrižne skladnosti;
- zbirk podatkov o sodnih odločbah, ki se glasijo zoper nosilca kmetijskega gospodarstva in se nanašajo na izvajanje določil navzkrižne skladnosti;
- evidence gospodinjestev (ime in priimek, EMŠO in stalno prebivališče članov gospodinjstva).

Za vodenje in vzdrževanje podatkovnih zbirk lahko ministrstvo uporablja tudi temeljne topografske načrte, topografske karte, pregledne karte in digitalne ortofoto načrte.

Upravljalci podatkov, kart in digitalnih ortofoto načrtov iz prejšnjega odstavka, posredujejo ministrstvu podatke brezplačno, zaračunajo pa lahko neposredne materialne stroške za potrebne dodatne izvode oziroma obdelave.

Podatke iz prvega odstavka tega člena, ki imajo naravo osebnih podatkov, posredujejo upravljavci v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Ministrstvo lahko posreduje podatke iz svojih zbirk podatkov in podatke, karte ter načrte iz prvega odstavka tega člena, vključno z osebnimi podatki, pooblaščenim organizacijam in izvajalcem javnih služb, če jih ti potrebujejo za izvajanje nalog iz delovnega področja ministrstva ter drugim državnim organom in organom lokalnih skupnosti, če jih ti potrebujejo za izvajanje zakonsko določenih nalog.

Za izvajanje ukrepov ministrstva upravljavci zbirk podatkov iz prvega odstavka tega člena posredujejo podatke ministrstvu tudi v digitalni grafični obliki.

114. člen
(predpisi ministra)

Zbirke podatkov po tem zakonu se vodijo v računalniški obliki.

Za posamezne zbirke podatkov po tem zakonu minister podrobneje predpiše pogoje za vpis in način njihovega vodenja.

Način povezovanja z drugimi zbirkami podatkov in način pridobivanja podatkov iz drugih zbirk podatkov predpiše minister v sodelovanju s pristojnimi ministri.

115. člen
(financiranje zbirk podatkov)

Zbirke podatkov, ki jih po tem zakonu vzpostavi in vodi ministrstvo, se financirajo iz proračuna Republike Slovenije.

116. člen
(posredovanje podatkov)

Podatki iz zbirk podatkov po tem zakonu so javni, razen podatkov, ki se štejejo za osebne podatke in podatkov, ki pomenijo poslovno skrivnost.

Podatki, ki se štejejo za osebne podatke, se posredujejo v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov. Vsi podatki iz prejšnjega odstavka se posredujejo proti plačilu stroškov posredovanja in se smejo uporabljati samo za namene, za katere so bili dani in se jih ne sme spreminjati ali posredovati drugim osebam.

2. Tržno informacijski sistem

117. člen
(tržno informacijski sistem)

Tržno informacijski sistem obsega zbiranje, obdelavo in objavljanje podatkov o količinah in cenah določenih kmetijskih pridelkov oziroma živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov na reprezentativnih trgih. Tržno informacijski sistem se vzpostavi v okviru agencije.

Minister določi reprezentativne trge kmetijskih pridelkov oziroma živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov, fizične in pravne osebe, ki so dolžne posredovati predpisane podatke in predpiše vrsto, obseg ter pogostnost zbiranja podatkov.

3. Kmetijsko knjigovodstvo

118. člen
(kmetijsko knjigovodstvo)

Za sprejemanje in analiziranje ukrepov kmetijske politike se na določenih kmetijah vodi kmetijsko knjigovodstvo. Sodelovanje kmetij je prostovoljno.

Kriteriji za določitev kmetij so: proizvodna usmeritev, velikost in regionalna zastopanost kmetij.

Minister na podlagi kriterijev iz prejšnjega odstavka in soglasja nosilcev kmetijskega gospodarstva določi kmetije na katerih se vodi kmetijsko knjigovodstvo.

Ministrstvo je odgovorno za strokovno in organizacijsko izvajanje kmetijskega knjigovodstva in izvajanje sodelovanja s strokovnimi institucijami in upravnimi organi.

Minister ustanovi komisijo za spremljanje in izvajanje kmetijskega knjigovodstva, ki jo sestavljajo strokovnjaki za kmetijsko svetovanje, državno statistiko, izobraževanje, raziskovanje in predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ter Zadružne zveze Slovenije.

Podatke, pridobljene z vodenjem kmetijskega knjigovodstva posameznih kmetij, je dovoljeno uporabljati v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Minister predpiše vrste in obseg knjigovodskih podatkov ter način njihove obdelave.

Sredstva za izvajanje kmetijskega knjigovodstva zagotovi ministrstvo.

XIII. NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČB TEGA ZAKONA

119. člen
(inšpekcijski nadzor)

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona, predpisov, izdanih na njegovi podlagi in predpisov Skupnosti o kmetijstvu, opravljajo kmetijski inšpektorji.

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona, predpisov, izdanih na njegovi podlagi in predpisov Skupnosti o pridelavi, predelavi in prometu kmetijskih pridelkov in živil, opravljajo inšpektorji za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov in živil.

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na carinski postopek sprostitve kmetijskih pridelkov oziroma živil živalskega izvora v prost promet ter carinski postopek za izvoz kmetijskih pridelkov oziroma živil živalskega izvora, opravljajo uradni veterinarji za inšpekcijski nadzor.

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in drugih predpisov, ki se nanašajo na carinski postopek sprostitve kmetijskih pridelkov oziroma živil rastlinskega izvora v prost promet ter carinski postopek za izvoz kmetijskih pridelkov oziroma živil rastlinskega izvora, opravljajo fitosanitarni inšpektorji.

Pravne osebe in posamezniki morajo pristojnemu inšpektorju omogočiti nemoteno opravljanje inšpekcijskega nadzorstva in ga pri tem ne smejo ovirati ter mu morajo dati zahtevane listine, podatke, pojasnila ali potrebne predmete.

Pravne osebe in posamezniki morajo v določenem roku ravnati v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je pristojni inšpektor odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon.

120. člen (pooblastila)

Kmetijski inšpektor ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- pregledovati kmetijska zemljišča, poslovne in proizvodne prostore, objekte, naprave, predmete, blago ter poslovanje in dokumentacijo državnih organov ter fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali druge dejavnosti, če gre za izvajanje ukrepov kmetijske politike;
- pregledovati stanovanjske prostore, v katerih se izvaja kmetijska ali dopolnilna dejavnost oziroma druge dejavnosti, če gre za izvajanje ukrepov kmetijske politike;
- ugotavljati nezakonito pridobitev oziroma nenamensko porabo sredstev po tem zakonu;
- ugotavljati ali izvajalci javnih služb po tem zakonu izpolnjujejo predpisane pogoje;
- nadzor nad izvajanjem nalog javnih služb;
- dostop do zbirk podatkov, ki so potrebne za izvajanje nadzora;
- predlagati izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
- predlagati pristojnemu organu, da zahteva vračilo nezakonito oziroma nenamensko porabljenih sredstev;
- predlagati pristojnemu organu zadržanje izplačila sredstev;
- nadzirati izpolnjevanje pogojev za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji;
- nadzor nad izpolnjevanjem pogojev in nadziranjem opravljanja dobre kmetijske prakse.

Inšpektor za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov in živil, fitosanitarni inšpektor in uradni veterinar za inšpekcijski nadzor imajo poleg pooblastil, ki jih imajo po splošnih predpisih, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

- pregledovati listine o skladnosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki so v prometu;
- nadzirati predpisano kakovost kmetijskih pridelkov oziroma živil;
- jemati vzorce blaga za analize, za kar mora izdati potrdilo. V primeru ugotovljene neskladnosti je potrebno vzorec posredovati v ponovno analizo v drug preskusni ali referenčni laboratorij;
- nadzirati izpolnjevanje pogojev za označevanje in skladnosti označb kmetijskih pridelkov oziroma živil s predpisanimi zahtevami;
- dostop do zbirk podatkov, ki so potrebne za izvajanje nadzora;
- predlagati izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
- ugotavljati, če organizacije za ugotavljanje skladnosti iz prve in druge alineje 65. člena tega zakona izpolnjujejo predpisane pogoje.

121. člen (ukrepi)

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko kmetijski inšpektor poleg ukrepov, določenih s splošnimi predpisi o inšpekcijah, odredi še naslednje ukrepe:

- delno ali v celoti prepove uveljavljanje oziroma izvajanje ukrepov po tem zakonu, če ugotovi kršitve predpisov;
- odredi ukrepe, da se nepravilnosti in pomanjkljivosti po tem zakonu in predpisih, izdanih na njegovi podlagi odpravijo v roku, ki ga določi;
- odvzame dokumentacijo oziroma predmete za ugotavljanje dejanskega stanja v zvezi z ugotovljenim sumom storitve prekrška;
- do odločitve pristojnega organa prepove opravljanje dopolnilne dejavnosti in zahteva odvzem dovoljenja ter izbris te dejavnosti iz evidence dopolnilnih dejavnosti;
- do odločitve pristojnega organa prepove opravljanje javne službe izvajalcem javnih služb, če ne izpolnjujejo predpisanih pogojev ter predlaga odvzem koncesije;
- odredi druge ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen z zakonom, drugim predpisom ali aktom.

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil poleg ukrepov, določenih s splošnimi predpisi o inšpekcijah, odredi še naslednje ukrepe:

- odvzame dokumentacijo oziroma predmete za ugotavljanje dejanskega stanja v zvezi z ugotovljenim sumom storitve prekrška;
- prepove uporabo označb in promet kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev;
- odredi preizkus skladnosti s predpisi za kmetijske pridelke oziroma živila, ki so v prometu;
- prepove promet ali odredi neškodljivo uničenje kmetijskih pridelkov oziroma živil, če njihova kakovost ne ustreza predpisani;
- prepove uporabo listin o skladnosti za kmetijske pridelke oziroma živila, ki niso v skladu s predpisi;
- prepove promet oziroma oglaševanje kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki zavajajo ali bi lahko zavajali potrošnika;
- odredi druge ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen z zakonom, drugim predpisom ali aktom.

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko fitosanitarni inšpektor in uradni veterinar za inšpekcijski nadzor poleg ukrepov, določenih s splošnimi predpisi prepove prepustitev uvoženih kmetijskih pridelkov oziroma živil v carinski postopek sprostitve blaga v prost promet, če niso skladni s predpisanimi zahtevami.

Ukrepe iz prejšnjih odstavkov odredi pristojni inšpektor z odločbo, izdano v upravnem postopku. Pritožba zoper odločbo

v primerih iz druge, tretje, četrte in pete alineje prvega odstavka, iz prve, druge, četrte, šeste in sedme alineje drugega odstavka in iz prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitve.

XIV. KAZENSKE DOLOČBE

122. člen

Z globo od 200.000 tolarjev do 1.200.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba:

- če z namenom pridobitve sredstev po tem zakonu posreduje neresnične podatke (tretji odstavek 13. člena) ali če posreduje neresnične podatke v RKG (tretji odstavek 101. člena);
- če ne posreduje podatkov, ki jih mora po tem zakonu posredovati ali jih ne posreduje v predpisanem roku (sedmi odstavek 103. člena in drugi odstavek 117. člena);
- če se ne vpiše v zbirke podatkov za katere je to po tem zakonu obvezno ali se ne vpiše v predpisanem roku (prvi odstavek 103. člena, 104. člen, 108. člen in 109. člen);
- če kmetijski pridelek oziroma živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev, označi z označbo "višja kakovost" (39. člen);
- če kmetijski pridelek oziroma živilo za katerega ni izdan certifikat, da izpolnjuje predpisane pogoje in pridelovalec oziroma predelovalec ni vpisan v evidence ekoloških ali integriranih pridelovalcev in predelovalcev, označi z označbo "ekološki" oziroma "integriran" (40. člen);
- če z označbo "tradicionalni ugled" označi kmetijski pridelek oziroma živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev glede sestavin oziroma postopka pridelave oziroma predelave (45. člen);
- če uporablja označbo geografskega poimenovanja za kmetijski pridelek oziroma živilo, ki za to ne izpolnjuje predpisanih pogojev (46. člen, 47. člen in prvi odstavek 48. člena);
- če z označevanjem oziroma drugimi elementi trženja kmetijskih pridelkov oziroma živil zavaja potrošnika v zмотo glede resničnega geografskega poimenovanja (50. člen);
- če vodo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev, označi z označbo "naravna mineralna voda" (51. člen);
- če da v promet kmetijski pridelek oziroma živilo, ki ni v skladu s predpisanimi zahtevami oziroma označen v skladu s predpisi (drugi odstavek 61. člena);
- če označbe kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki vsebujejo državni ali drug javni grb, zastavo, emblem ime ali kratico imena Republike Slovenije oziroma lokalne skupnosti, uporablja brez dovoljenja Vlade Republike Slovenije oziroma pristojnega organa lokalne skupnosti; ali če podobe oziroma imena zgodovinske ali druge znamenite osebe uporablja v označbah kmetijskih pridelkov oziroma živil brez njenega dovoljenja, če pa je ta že umrla, pa brez dovoljenja njenega zakonca in sorodnikov do tretjega kolena v ravni vrsti ter staršev, če so še živi (tretji odstavek 61. člena);
- če se kmetijska in gozdarska mehanizacija uporablja v nasprotju s predpisanimi pogoji varnega dela ali brez potrdila o opravljenem preizkusu znanja o varnem delu s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter opremo (73. člen);
- če strokovno delo pri izvajanju storitev javne službe na področju kmetijstva opravljajo osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev (88. člen).

Z globo od 100.000 tolarjev do 600.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

Z globo od 20.000 tolarjev do 120.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik:

- če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena;
- če opravlja dopolnilno dejavnost brez predpisanega dovoljenja ali v nasprotju z dovoljenjem (70. člen);
- če ne izpolnjuje drugih pogojev za opravljanje dopolnilne dejavnosti (72. člen).

Z globo od 20.000 tolarjev do 120.000 tolarjev se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

123. člen

Z globo od 500.000 tolarjev do 1.500.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba:

- če kmetijskemu inšpektorju ali inšpektorju za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil ne omogoči nemotenega opravljanja inšpekcijskega nadzorstva ali ga pri tem ovira ali če mu ne da zahtevanih listin, podatkov, pojasnil ali potrebnih predmetov (četrti odstavek 119. člena);
- če v določenem roku ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je kmetijski inšpektor ali inšpektor za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon (peti odstavek 119. člena).

Z globo od 100.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

Z globo od 50.000 tolarjev do 150.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik ali odgovorna oseba pravne osebe, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

124. člen

Z globo 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori dejanje:

- če ne hrani dokumentacije, ki je bila podlaga za pridobitev sredstev, štiri leta od dneva pridobitve sredstev (14. člen);
- če ne hrani specifikacije v roku, ki je predpisan (38. člen).

Z globo 20.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik ali odgovorna oseba pravne osebe, če stori dejanje iz

prejšnjega odstavka.

Zakon o kmetijstvu - ZKme (Uradni list RS, št. 54/00) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

XV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

125. člen
(rok za izdajo izvedbenih predpisov)

Vlada in pristojni ministri izdajo izvršilne predpise iz 5., 29., 38., 39., 41., 42., 45., 51., 55., 56., 64., 66., 68., 69., 70., 72., 73., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 84., 88., 97., 99., 107., 114., 117. in 118. člena tega zakona najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

126. člen
(neposredno urejanje)

Dokler ni sprejet nacionalni program vlada neposredno s predpisi ureja kmetijske trge po 6. členu tega zakona in sprejema programe kmetijske strukturne politike po 7. členu tega zakona.

127. člen
(ustanovitev sveta kmetijstvo in podeželje)

Svet za kmetijstvo in podeželje (98. člen tega zakona) se konstituira najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

128. člen
(naloge inšpektorjev za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil)

Dokler ne bodo imenovani inšpektorji za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, opravljajo njihove naloge po tem zakonu tržni inšpektorji.

129. člen
(odmik)

Do uveljavitve usklajenih predpisov o kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil s predpisi Evropske unije lahko minister za posamezen kmetijski pridelek oziroma živilo izda časovno in količinsko omejen odmik od predpisane kakovosti.

130. člen
(začetek delovanja sklada za razvoj kmetijstva)

Sklad za razvoj kmetijstva (100. člen tega zakona) začne delovati s proračunskim letom 2001.

131. člen
(označbe geografskega poimenovanja)

Za označbe porekla blaga kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki so vpisane v register označb porekla blaga pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino, minister predpiše izvedbene predpise iz 46. in 47. člena tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

Postopki za pridobitev in varstvo označb porekla kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki so se pričeli pred uveljavitvijo tega zakona in še niso končani, se dokončajo po določbah zakona o industrijski lastnini (Uradni list RS, št. 13/92, 27/93, 34/97 - odl. US in 75/97).

V primerih iz prejšnjega odstavka minister v roku šestih mesecev po končanju postopka predpiše izvedbene predpise iz 46. in 47. člena tega zakona.

Priznane označbe porekla blaga za kmetijske pridelke in živila iz registra označb porekla blaga pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino se uporabljajo do uveljavitve predpisov iz 46. in 47. člena tega zakona, po uveljavitvi teh predpisov pa se glede na vsebino vloge za priznanje označbe porekla blaga po zakonu o industrijski lastnini in predpisanih pogojev po tem zakonu štejejo za geografsko označbo ali označbo geografskega porekla.

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino mora za priznane označbe porekla blaga za kmetijske pridelke oziroma živila, v roku enega meseca po uveljavitvi tega zakona uradu posredovati vso dokumentacijo, ki se nanaša na te označbe porekla blaga, v primerih iz drugega odstavka tega člena pa mora uradu posredovati to dokumentacijo v roku enega meseca po priznanju označbe porekla blaga.

132. člen
(izvajalci javne službe)

Do ustanovitve oziroma izbire izvajalcev javnih služb na področju kmetijstva opravlja naloge iz 90. člena tega zakona Kmetijska svetovalna služba, naloge iz 91. in 92. člena tega zakona opravljajo pooblaščen organizacije v smislu 16. člena zakona o semenu in sadikah (Uradni list SRS, št. 42/73, 45/73 - popr. in 29/86) in pooblaščen organizacije v smislu 8., 14., 20. in 25. člena zakona o ukrepih v živinoreji (Uradni list SRS, št. 17/78 in 29/86), naloge iz 93. člena tega zakona pa opravljata Kmetijski inštitut Slovenije in Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta.

Izvajalec javne službe, ki opravlja strokovne naloge po 91. členu tega zakona, se šteje za pooblaščen organizacijo v smislu 16. člena zakona o semenu in sadikah.

Izvajalec javne službe, ki opravlja strokovne naloge po 92. členu tega zakona, se šteje za pooblaščen organizacijo v smislu 8., 14., 20. in 25. člena zakona o ukrepih v živinoreji.

133. člen
(veljavnost dosedanjih predpisov)

Ob uveljavitvi tega zakona prenehajo veljati:

- zakon o finančnih intervencijah v kmetijstvo, proizvodnjo in ponudbo hrane (Uradni list RS, št. 5/91),
- zakon o ukrepih za zagotavljanje priraje, predelave in oskrbe z mlekom in mlečnimi izdelki (Uradni list SRS, št. 42/89 in Uradni list RS, št. 14/90),
- 10. člen zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/96 in 31/98 - odl. US),
- 21. in 22. člen zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 59/99), v delu, ki se nanaša na kmetijske pridelke, živila in krmo,
- odlok o višini in načinu plačevanja povračila za stroške kontrole kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v zunanjetrgovinskem prometu (Uradni list RS, št. 23/92), razen določb, ki se nanašajo na krmo.

Ob uveljavitvi tega zakona se prenehajo uporabljati:

- zakon o kontroli kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v zunanjetrgovinskem prometu (Uradni list SFRJ, št. 28/75, 70/78, 54/86 in 30/91),
- odlok o kmetijskih in živilskih proizvodih in njihovih izdelkih, ki so pod kontrolo kakovosti v zunanjetrgovinskem prometu (Uradni list SFRJ, št. 55/79, 61/80, 47/81).

Za kmetijske pridelke oziroma živila se v delu, ki se nanaša na označbe porekla blaga, razen poglavja, ki ureja sodno varstvo pravic, zakon o industrijski lastnini ne uporablja, razen v primerih iz drugega odstavka 131. člena tega zakona.

Do uveljavitve aktov iz 5. člena tega zakona se še naprej uporabljajo predpisi izdani na podlagi zakona o finančnih intervencijah v kmetijstvo, proizvodnjo in ponudbo hrane.

134. člen
(uporaba določb, ki se nanašajo na označbe in promet)

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na označbe kmetijskih pridelkov in živil in promet s kmetijskimi pridelki oziroma živil, se ne uporabljajo za tiste kmetijske pridelke oziroma živila, katerih označevanje oziroma promet sta urejena s posebnimi zakoni.

135. člen
(izvajanje ukrepov v ribištvu)

Do uveljavitve predpisov, ki bodo urejali ukrepe v ribištvu, se sredstva za ukrepe v ribištvu dodeljujejo na podlagi tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

136. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu - ZKme-A (Uradni list RS, št. 20/06) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

16. člen

Zavezanci za vpis v RKG iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka 103. člena zakona, ki ob uveljavitvi tega zakona še niso vpisani v RKG, se morajo vpisati najpozneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

Zavezanci za vpis v RKG iz 4. točke prvega odstavka 103. člena zakona se morajo vpisati v RKG najpozneje do konca leta 2008.

17. člen

Upravne enote začnejo voditi evidence GERK najpozneje v šestih mesecih, RKG pa najpozneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

Minister izda podzakonske predpise za izvajanje določb 5., 7., 8., 9., 11. člena tega zakona v roku šestih mesecev od njegove uveljavitve.

Minister, pristojen za geodetsko dejavnost, v soglasju z ministrom, izda podzakonski predpis za izvajanje določbe 11. člena tega zakona v roku šestih mesecev od njegove uveljavitve.

18. člen

Upravne enote in Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije prevzamejo podatke iz evidenc, ki jih je na podlagi 104. člena zakona vzpostavilo in vodilo ministrstvo, in začnejo voditi oziroma vzpostavijo evidence pridelovalcev in predelovalcev kmetijskih pridelkov oziroma živil najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

19. člen

Pridelovalci iz pete alineje prvega odstavka 104. člena zakona se morajo vpisati v evidenco najpozneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

20. člen

Izpisi iz evidenc, ki so bili izdani do uveljavitve tega zakona, ostanejo v veljavi do izdaje novih izpisov.

21. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.